კომუნისტი

ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

ПРОЛЕТАРЕБО ДУНЕЛА ქვეყნისა, შეერთდით!

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 44-ე წელი
№ 51 (12867)

კვირა, 1 მარტი, 1964 წ.

ფასი 2 კაპ.

დღეს ჩვენს ნომერშია:

- ყამირის სიმდიდრე — ხალხის სამსახურში!
- რუსული წიგნი 400 წლისაა
- ფრანგი დე გაი მოგვითხრობს საქართველოზე
- სასალხო რაზმელები იცავენ საზოგადოებრივ წესრიგს

უკანასკნელ საათს

ფილმის გასინჯვა

28 თებერვალს სალაზოს უნივერსიტეტში გაიმართა საბჭოთა მხატვრული ფილმის „შესავლის“ საზოგადოებრივი გასინჯვა. ფილმი, რომელიც ასახავს საბჭოთა ადამიანების გმირულ სამამულო ომის ჭლეგში, მიმდინარეობდა ხალხით გამოდილ დარბაზში და გულთბილად შეხვდნენ მაყურებლები.

ეკონომიური თანამშრომლობა

სოფია, 29 თებერვალი. (საკდესი). გუშინ აქ დამთავრდა ეკონომიური ურთიერთდახმარების საბჭოს წევრი ქვეყნების ქიმიური მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა თათბირი.

თათბირმა განიხილა ვიტამინებისა და ამინომჟავების წარმოების შემდგომი განვითარებისა და მეცხოველეობაში მათი გამოყენების საკითხები.

ფაშისტთა ბოროტმოქმედება

ბუენოს-აირესი, 29 თებერვალი. (საკდესი). გუშინ ქალაქ როსარიოში არგენტინელ ფაშისტთა ჯგუფი თავს დაესხა კომუნისტური პარტიის სანტაფე გილიერმოს ორგანიზაციის ერთ-ერთ ხელმძღვანელს კეოეს და კომპარტიის ადვოკატს ადოლფო ტრუმპერს. ორივე მძიმედ არის დაჭრილი.

იზრდება საფრანგეთის კომპარტიის რიგები

პარიზი, 29 თებერვალი (საკდესი). საფრანგეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა, ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ეორე მარშეს დღეს „ლუმანიტეში“ შეაჯამა პარტიული ბილეთების გამოცვლის 1964 წლის კამპანიის პირველი შედეგები. უკვე ახლა, კამპანიის დასაწყისში, კომპარტიაში შევიდა 16 ათასი ახალი წევრი. ხუთი ათასზე მეტი კაცი კომუნისტი გახდა მარტო პარიზის რაიონში. 1963 წლის 1 დეკემბრიდან შეიქმნა 312 ახალი პარტიული უჯრედი: 135 — სამრეწველო საწარმოებში, 102 — ქალაქების, საცხოვრებელ უბნებში, 75 — სოფლად.

ვერაფერს მოიგებენ

ლონდონი, 29 თებერვალი (საკდესი). დღეს გაზეთმა „დეილი ექსპრესმა“ „თავხედობა“ უწოდა ვენესუელის პრეზიდენტს ბეტანკურის მუქარას, რომ ვაშინგტონელ ბატონების ყვალდაყვალ ბოიკოტს გამოუცხადებს ინგლისის გემებსა და თვითმფრინავებს, თუ ისინი სავაჭრო კავშირს არ გაწყვეტს კუბასთან. გაზეთი სარედაქციო სტატიაში წერს, რომ შარშან ვენესუელამ ინგლისს მიჰყიდა ერთიანად მეტი საქონელი, ვიდრე მისგან იყიდა.

„დეილი ექსპრესი“ აშკარაა მარტო ბეტანკურს როდი მიმართავს, როცა აცხადებს: „როდის შეიგნებენ ის ტუტუცები, რომლებიც ბოიკოტით გვემუქრებიან, რომ ჩვენ კი არა, ისინი გახდებიან ეკონომიური ომის მსხვერპლნი“.

საბერძნეთის მთავრობის განკარგულება

ათენი, 29 თებერვალი. (საკდესი). გუშინ საბერძნეთის მთავრობამ განკარგულება გასცა, რომ ეროვნულმა რადიომაუწყებლობამ შეწყვიტოს ბრიტანეთის რადიომაუწყებლობის კორპორაციის (ბი-ბი-სის) გადაცემათა რეტრანსლაცია საბერძნეთში იმასთან დაკავშირებით, რომ ეს გადაცემები შეიცავდა საბერძნეთის საწინააღმდეგო გამოსვლებს. ეს გადაწყვეტილება მიღებულია მას შემდეგ, რაც შეისწავლეს ბი-ბი-სის გადაცემათა მაგნიტოფონის ჩანაწერები, რომლებშიც კვიპროსის საკითხზე ინგლისის პრესის კომენტარების სახით გადასცემდნენ საბერძნეთის საწინააღმდეგო გამონათქვამებს.

ეს აკრძალვა ძალაში დარჩება, სანამ გადაიტრგბოდეს მთლიანად საკითხი უცხოეთის გადაცემათა შესახებ.

საბჭოთა კავშირის შეკვეთით

ფინეთის „კრეიტონ-ვულკანის“ გემთსაშენში ქალაქ ტურკუში წყალში ჩაუშვეს სატვირთო-სამგზავრო გემი, რომელიც საბჭოთა კავშირის შეკვეთით შენდება. ახალი გემი „კრასნოიარალსკი“ სათვალავი მესამე გემია იმ 9 გემს შორის, რომლებიც საბჭოთა კავშირის შეკვეთით შენდება ამ გემთსაშენში.

მეგობრები ერთმანეთისგან სწავლობენ

მტკიცე შემოქმედებითი მეგობრობა დამკვიდრდა რუსთაველ და მოძმე აზერბაიჯანის სუმგაითელ ქიმიკოსებს შორის. ამ დღეებში სოციალისტური შეჯიბრების ხელშეკრულების დასადებად რუსთავს ესტუმრნენ სუმგაითის სუპერფოსფატის ქარხნის საქარხნო კომიტეტის თავმჯდომარე ხალილ გასიევი და მეპარატე ავერაგიმ ბაბაკიშევი. აზერბაიჯანელი სტუმრები გაეცნენ ქართველი ქიმიკოსების შრომას, ერთმანეთს გაუზიარეს გამოცდილება, შთაბეჭდილებანი, ერთხელ კიდევ აწონ-დაწონეს თავიანთი შესაძლებლობანი და იკისრეს ახალი გადიდებული ვალდებულებანი. სურათზე: აზერბაიჯანელი სტუმრები რუსთაველ მეგობრებთან.

ფოტო ე. სუსუნიკაშვილისა.

ზომიერი ოპოზიცია.

„ნოიეს დოიჩლანდი“, ბერლინი.

დასავლეთგერმანელ სოციალ-დემოკრატთა მემარჯვენე ლიდერების პოზიცია გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საგარეო პოლიტიკისა და საშინაო ცხოვრების ძირითად პრობლემებში მჭიდროდ უკავშირდება ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირისა და ქრისტიანულ-სოციალური კავშირის პოზიციას.

ათეისტურ პროპაგანდას — მებრძოლი ხასიათი!

ჩვენი საუკუნე მეცნიერებისა და კულტურის განვითარებით გვირგვინვით ადგას თავს კაცობრიობის ისტორიას. კომუნისტის შენებელი საბჭოთა ადამიანების გმირულ შემართებაში ხორცი ესხმება ყველა დროის გამოჩენილ ადამიანთა გაბედულ ოცნებას ხალხთა ბედნიერ მომავალზე.

და როცა საბჭოთა ადამიანის გენია ღმერთის „დაუკითხავად“ სასწაულებს ანდენს ხმელეთზე თუ კოსმოსში, როცა ჩვენი მეცნიერების ტრიუმფით უკან მოვიტოვეთ ლეგენდები იკაროსზე, საკვირველია, რომ თანამედროვეთა შორის კიდევ არიან ღვთის მორწმუნენი, რომელთაც სჯერათ ღმერთის არსებობა. ისინი სულგანაბულნი უსმენენ აბრამის, ისაკის, იაკობის, იოსების, მოსეს, სამსონის, დავითის, სოლომონის და სხვათა ამბებს. რელიგიურ რწმენათა მსახურნი და მათი პროპაგანდისტები ინდივიდუალურად არჩევენ აუდიტორიას, სპეციალურად ეძებენ ისეთ ადამიანებს, რომელთაც არა აქვთ საკუთარი რწმენა, არიან გულუბრყვილონი, ყოველად უმეცარნი ბუნების მოვლენების შეცნობისადმი და ადვილად ეგებიან ბნელეთისმოციქულთა ანკესზე.

საქვეყნოდ ცნობილია დიდი ლენინის პარტიის, საბჭოთა სახელმწიფოს დამოკიდებულება რელიგიისადმი. ჩვენ არ ვებრძვით არც ერთ რელიგიას ცეცხლითა და მახვილით, არც შეურაცხყოფთ რელიგიურ გრძნობას. ჩვენ პროპაგანდის, განათლების გზით სინათლე შეგვაქვს სიბნელეში, რათა რელიგიურ ცრურწმენათაგან გავთავისუფლოთ ჩამორჩენილი ადამიანები.

ამას წინათ სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულმა იდეოლოგიურმა კომისიამ შეიმუშავა „ღონისძიებანი მოსახლეობის ათეისტური აღზრდის გაძლიერებისათვის“. სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა მოიწონა ეს ღონისძიებანი. სსრ კავშირის უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტრო მომავალი სასწავლო წლიდან უნივერსიტეტების ისტორიულ და ფილოსოფიურ ფაკულტეტებზე, უმაღლესი პედაგოგიური სასწავლებლების ისტორიულ და ისტორიულ-ფილოლოგიურ ფაკულტეტებზე ანტირელიგიურ მუშაკთა კადრების მომზადების მიზნით აწარმოებს სტუდენტთა ნაწილის სპეციალიზაციას მეცნიერულ ათეიზმში. ახალი სასწავლო წლიდან უნივერსიტეტებში, სამედიცინო, სასოფლო-სამეურნეო და პედაგოგიურ უმაღლეს სასწავლებლებში შემოღებულ იქნება „მეცნიერული ათეიზმის საფუძვლების“ სავალდებულო კურსის სწავლება (გამოცდების ჩაბარებით), ხოლო დანარჩენ უმაღლეს სასწავლებლებში — ფაკულტატური.

პარტიულ და კომკავშირულ კომიტეტებს წინადადება მიეცათ უფრო აქტიურად გამოიყენონ პოლიტიკური განათლების სისტემა კადრების ათეისტური მომზადებისათვის. რეკომენდებულია შემოღებულ იქნას პრაქტიკაში სემინარების მოწყობა ათეისტური აღზრდის საკითხებზე.

უურადღება გამახვილებულია სამეცნიერო ათეისტური ლექციური პროპაგანდის ორგანიზაციისა და შინაარსის შემდგომი გაუმჯობესების საკითხებზე. პარტიულ კომიტეტებს დაევალათ უახლოეს დროში განიხილონ საკითხი ათეისტურ ლექციურ პროპაგანდაში მეცნიერთა, მასწავლებელთა, ექიმთა, მწერალთა, ჟურნალისტთა და სხვა სპეციალისტთა უფრო აქტიურად ჩაბმის შესახებ.

პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ამ ღონისძიებათა საფუძველზე რესპუბლიკის პარტიულმა ორგანიზაციებმა უკვე გადადგეს პირველი ნაბიჯები ათეისტური პროპაგანდის გაძლიერებისათვის. მეტად სერიოზული მუშაობის გაწევა მოუხდებათ იმ პარტიულ ორგანიზაციებსა და კომიტეტებს, რომლებმაც არასაკმაო ათეისტური მუშაობით საშუალება მისცეს ცალკეულ რელიგიურ სექტებს გაეაქტიურებინათ თავიანთი საქმიანობა. დედაქალაქის ლენინის რაიონში „მოღვაწეობს“ „ორმოცდაათიანელი“ მ. მ. პავლოვი. იგი ეწევა რელიგიურ პროპაგანდას და გონებას უწლუნგებს ათობით ადამიანს. ასეთივე „ღმერთის მოციქული“ ფ. პ. ივანკოვი მორწმუნეთა კრებებს მართავს პირველი მაისის რაიონში. მსგავსი მდგომარეობაა თბილისის 26 კომისრის რაიონში, რუსთავსა და გორში. ამას პარტიული ორგანიზაციები არ უნდა ურიგდებოდნენ.

ახლა ამოცანა იმაში მდგომარეობს, რომ მორწმუნეთა შორის გავაჩაღოთ მებრძოლი ათეისტური პროპაგანდა, ჩვენი ცხოვრების სინამდვილიდან აღებული მაგალითებით დავარწმუნოთ ღვთის მოშიშნი, რომ არავითარი ღმერთი არ არსებობს, არის მხოლოდ რეალურად არსებული სამყარო, რომელიც დიდი ხანია შეიცნეს ადამიანებმა და ახლა ახდენენ მის გარდაქმნას კაცობრობის საკეთილდღეოდ.

კაცობრიობას მშვიდობას, შრომას, თავისუფლებას, თანასწორობას, ძმობას, ბედნიერებას მოუტანენ არა თალმუდი, არა ისლამი, არა ქრისტიანობა, არა ბუდა და სხვა მისთანანი, არამედ ცოცხალი ადამიანები, რომლებიც გამრჯე მარჯვენით და ნათელი გონებით აჩქარებენ ხალხთა სწრაფვას პროგრესისაკენ. ამიტომაც განათლებულ ადამიანს მუდამ ახარებს, რწმენას აძლევს მის გვერდით მყოფი შეგნებული ადამიანი და მას კმაყოფილებით უწოდებს ძმას, მეგობარს, ამხანაგს. დღეს საბჭოთა ადამიანი არა რელიგიურ კულტებში, არამედ რეალურად არსებულ ადამიანთა ერთობაში ხედავს თავის ძალას, ცხოვრების შინაარსს.

მოსახლეობის ათეისტური აღზრდის გაძლიერების მიზნით კარგი იქნება, თუ მოვაწყობთ მორწმუნეებთან მუშაობის გამოცდილების განზოგადებას. პარტიული კომიტეტები, პირველადი პარტიული ორგანიზაციები მოვალენი არიან პროფკავშირულ და კომკავშირულ ორგანიზაციებთან ერთად გაერკვნენ, თუ რა მდგომარეობაა რელიგიურობის თვალსაზრისით თვითეულ დასახლებულ პუნქტსა და კოლექტივში. ამის გათვალისწინებით მათ მორწმუნეებთან სამუშაოდ უნდა გამოჰყონ ავტორიტეტიანი ადამიანები, რომლებიც იცნობენ ცხოვრებას და შეუძლიათ სწორად მოაწყონ ათეისტური სწავლება. კიდევ უფრო უნდა გაწვამტკიცოთ ათეიზმის თემებზე მომუშავე პროპაგანდისტთა და ლექტორთა შემადგენლობა, შეეკმნათ ათეისტთა კავალიფიციური ჯგუფები.

ათეისტურ მუშაობაში მუდამ უნდა გვახსოვდეს ვ. ი. ლენინის მითითება. „რელიგიური ცრურწმენებს უაღრესად ფრთხილად უნდა ვებრძოლოთ; ბევრი ვნება მოაკლეთ იმათ, ვისაც ამ ბრძოლაში რელიგიური გრძნობის შეურაცხყოფა შეაკვს. საჭიროა ვიბრძოლოთ პროპაგანდის გზით, განათლების გზით“.

მოსახლეობის ათეისტური აღზრდის საქმეში, ისევე როგორც იდეოლოგიური მუშაობის სხვა უბნებზე, თვითანთი წვლილი უნდა შეიტანონ რესპუბლიკის შემოქმედებითმა კავშირებმა. საკმაოდ ბევრი სამუშაო აქვთ ჩვენს გამომცემლობებს. მათგან მკითხველი საზოგადოება მოელის ახალ წიგნებს, სადაც მხილებული იქნება რელიგიის რეაქციული არსი.

რადიოსა და ტელეგადაცემების პროგრამებში, საოლქო, საქალაქო და ადგილობრივი გაზეთების ფურცლებზე მეტი უურადღება უნდა ექცეოდეს რელიგიური იდეოლოგიის მხილებას და ათეისტური აღზრდის პრაქტიკის განზოგადებას. უფრო აქტიურად უნდა ჩავაბათ მუშაობაში ამ საქმის მცოდნენი.

თვითეული პირველადი პარტიული ორგანიზაციის, რაიკომის, საწარმოო სამმართველოს პარტიულ კომიტეტის, საქალაქო და საოლქო კომიტეტის ამოცანა იმაში მდგომარეობს, რომ კონკრეტული საქმეებით უპასუხოს სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული იდეოლოგიური კომისიის ღონისძიებებს მოსახლეობის ათეისტური აღზრდის გაძლიერების საქმეში.

ათეისტურ პროპაგანდას მებრძოლი, შემტევი ხასიათი მივცეთ.

ფაშისტური ბანდიტიზმი

ბერლინი, 29 თებერვალი. (საკდესი). ბონის ფაშისტურ ბანდიტებს ბერლინში ბოლო ორ-სამ დღეში ორჯერ ესროლეს ბერლინის ტექნიკურ უნივერსიტეტის ასისტენტი ფ. ბ. ბოლ. ბოლ ორივე ფეხში ჭრილობა მიიღო. ბოლ ამჟამად ბერლინის ერთ-ერთ საავადმყოფოში იმყოფება.

ნაღმი ბანკის ეზოში

ბუენოს-აირესი, 29 თებერვალი. (საკდესი). ბანკ „ბანადოს“ ეზოში ნაღმი ფეთქდა. ბანკ „ბანადოს“ ეზოში ბინადრობენ ბანკის ოფიცრები. ეზოში ფეთქებამ ბევრი ავეჯი ჩამოიტანა. ბანკ „ბანადოს“ ეზოში ბინადრობენ ბანკის ოფიცრები. ეზოში ფეთქებამ ბევრი ავეჯი ჩამოიტანა.

ოლიმპიადა ინსბრუკში

ინსბრუკი, 29 თებერვალი. (საკდესი). ინსბრუკში ოლიმპიადა ინსბრუკში. ინსბრუკში ოლიმპიადა ინსბრუკში. ინსბრუკში ოლიმპიადა ინსბრუკში. ინსბრუკში ოლიმპიადა ინსბრუკში

ყამირის სიმდიდრე

ყამირის ათვისება ჩვენი ქვეყნის აღმოსავლეთ ნაწილში ჭეშმარიტად ოქროს ფურცელია საბჭოთა ადამიანების საქმეთა მატიანეში. აქ უმაგალითო მოკლე ვადაში თვისებულია თითქმის 42 მილიონი ჰექტარი ყამირი და ნასვენი მიწა, რაც შეესაბამება მთელი სახნავიის დაახლოებით-მეოთხედს, რომელიც საბჭოთა კავშირს ჰქონდა 1953 წელს.

თუმცა მალენკოვმა პარტიის XIX ყრილობაზე 1952 წელს განაცხადა, მარცვლის პრობლემა ჩვენში გადაჭრილიაო, სინამდვილეში მწვავედ იდგა გამომცხვარ შავ პურზე მოსახლეობის მოთხოვნილების ელემენტარული დაკმაყოფილების საკითხი, რომ ალარაფერი ვთქვათ საფურაგე მარცვლეზე მიცხოველეობისათვის, რომელიც მაშინ მეტად დაბალ დონეზე იყო.

ყოველივე ეს, როგორც ცხადყო სოფლის მეურნეობის მდგომარეობის ანალიზმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1953 წლის სექტემბრის პლენუმზე და ცენტრალური კომიტეტის 1954 წლის თებერვალ-მარტის პლენუმზე, მნიშვნელოვანწილად იმ უხეში შეცდომების შედეგი იყო, რომლებიც სოფლის მეურნეობის ხელმძღვანელობას ჰქონდა სტალინის დროს. ღირს მოვიყვანოთ თუნდაც ერთი ფაქტი, რომელიც თითქოს დაუჯერებელია ახლა. 1953 წელს 1940 წელთან შედარებით სათესი ფართობი ჩვენს ქვეყანაში 6,8 მილიონი ჰექტარით გადიდდა, ხოლო მარცვლეული კულტურების ფართობი.... 4 მილიონი ჰექტარით შემცირდა. შემცირდა ოქროვანი პარკოსნებისა და ბუჩულეულის ნათესები. სამაგიეროდ გადიდდა ბალახების ფართობი. და ეს მაშინ, როცა მეტად მწვავედ იჯრძნობოდა მარცვლის ნაკლებობა.

სავსებით ბუნებრივია, რომ 1954 წლის დამდეგს მარცვლის წარმოების გადიდების საკითხი პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა პლენუმის განსახილველად შეიტანა. მოხსენება გააკეთა ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა.

„დიდი, უაღრესად ხელმისაწვდომი და ყველაზე სწრაფად ასათვისებელი წყარო მარცვლის წარმოების გადიდებისა მოსავლიანობის ზრდასთან ერთად ჩვენი ქვეყნის ყველა კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში, — ხახი გაუსვა თავს მოხსენებაში ნიკიტა სერგის-ძემ, — მარცვლეული კულტურების ნათესების გაფართოებაა ყაზახეთის, დასავლეთ ციმბირის, ურალის, ვოლგისპირეთის, ჩრდილოეთ კავკასიისა და ზოგიერთი სხვა რაიონის ყამირ და ნასვენ მიწებზე“. ყველაზე ფრთხილი გამოანგარიშებაც კი გვიჩვენებს, თქვა მან, რომ უკვე უახლოეს 2 წელიწადში აქ შეიძლება 13 მილიონი ჰექტარით გადიდდეს მარცვლეული კულტურების ნათესები.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვალ-მარტის პლენუმმა მიიღო გადაწყვეტილება — ნასვენი და ყამირი მიწების ათვისების გზით გაიდიდებინა 2 წელიწადში მარცვლეულის ნათესები 13 მილიონი ჰექტარით, რათა 1955 წელს ამ მიწებზე მიგვეღო 1.100-1.200 მილიონი ფუთი მარცვალი, აქედან 800-900 მილიონი ფუთი სასაქონლო მარცვალი.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა შეიმუშავა ღონისძიებათა დიდი კომპლექსი ამ ამოცანის გადასაწყვეტად და, კერძოდ, მოიწონა „სრულიად საკავშირო ალკკ ცენტრალური კომიტეტისა და ადგილობრივ კომკავშირულ ორგანიზაციათა ინიციატივა, რომ ორგანიზებულად და ნებაყოფლობით გაიგზავნონ მტა-ებსა და საბჭოთა მეურნეობებში სამუშაოდ, რომლებიც ახალ მიწებს ითვისებენ, კომკავშირელთა და ახალგაზრდობის რიგებიდან 100 ათასი მექანიზატორი“.

ყამირის ათვისება ჭეშმარიტად საყოველთაო-სახალხო საქმედ გადაიქცა. ასეულ ათასობით ახალგაზრდა პატრიოტმა, რომლებმაც გადაწყვიტეს გაეშენთ ამერის კომსომოლსკისა და მაგნიტსკის მშენებლთა საგმირო საქმენი, შეიტანა განცხადებანი და მოთხოვნა ყამირზე გაგზავნათ. იმ დღეებში გაზეთებია ფურცლები ჩვენი ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის პირველი წლების რომანტიკით განიმსჭვალა.

— სამშობლო გვიხმობს იქ, სადაც უფრო საჭირო ვართ!

— ჩვენ მიგდიხართ დიდი საქმეებისათვის!

— პარტიის მოწოდებით და ბულის კარნახით ჩამოვედით ყამირზე!

— პირნათლად შეასრულებთ ჩვენს პატრიოტულ მოვალეობას სამშობლოს წინაშე!

ასეთი სათაურებით დაიბეჭდა გაზეთებში იმ ახალგაზრდა პატრიოტთა თასსობით ბარათი და კოლექტიური წერილი, რომლებიც ყამირზე გიგზავნიდნენ. მუშათა კლასმა და საწარმოო-ტექნიკურმა ინტელიგენციამ გაამრავლა მეცადინეობა სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის გამოშვების მკვეთრი გაფიდებისათვის, რათა ამ ტექნიკით ალეკეთრება მარცვლის ფაბრიკები, რომლებიც ყამირ მიწებზე იქმნებოდა.

ყამირის ათვისების განსაკუთრებით პირველი პერიოდი ბევრ სიძნელესთან იყო დაკავშირებული. ყამირელებმა გადალახეს ყველა სიძნელე, პირნათლად შეასრულეს პარტიისა და მთავრობის დავალება. იმავე წლის გაზაფხულზე ვგვმით გათვალისწინებული 2,3 მილიონი ჰექტარის ნაცვლად მათ დათესეს ალაად ათვისებული მიწა ერთნახევარჯერ და უფრო მეტი, ხოლო 1954 წლის 10 აგვისტოსათვის 13 მილიონი ჰექტარის ნაცვლად ათვისებეს 14 მილიონზე მეტი.

უდიდესი ბრძანება საყოველთაო-სახალხო ლაშქრობისა ყამირის ათვისებისათვის, თვით ყამირის დამაყრობთა ენთუზიაზმი, დიდი, ჯერ კიდევ აუთვისებელი მიწის ფართობების არსებობა გადაიქცა იმ ბაზად, რომელმაც სკკპ ცენტრალურ კომიტეტსა და მინისტრთა საბჭოს საშუალება მისცა 1954 წლის აგვისტოში დაესახათ კიდევ უფრო გრანდიოზული ამოცანები ყამირი მიწების ათვისების საქმეში. ნაცვლად 13 მილიონი ჰექტარისა, როგორც ადრე იყო დასახული, გადაწყდა ყამირზე 1955 წლის მოსავლისათვის დათესათ სულ ცოტა 15 მილიონი ჰექტარი, რათა უკვე 1956 წელს 28-30 მილიონ ჰექტარამდე გაიდიდებინათ მარცვლეულისა და სხვა კულტურების ნათესები ახლად ათვისებულ მიწებზე.

პარტიისა და მთავრობის ეს დავალება გადაჭარბებით შესრულდა. ყამირის ეპოპეის სამი წლის განმავლობაში ათვისებულია 36 მილიონი ჰექტარი ახალი მიწები. ამ მოკლე პერიოდში ყაზახეთში, ციმბირში, ვოლგისპირეთში, ურალში შექმნა 425 ახალი საბჭოთა მეურნეობა — მარცვლის წარმოების დიდი ფაბრიკები.

ყამირი მიწების ათვისებამ საშუალება მოგვცა ყველაზე მოკლე დროში გავგიდიდებინა ჩვენს ქვეყანაში მარცვლეულის წარმოება, რაც თავის მხრივ მძლავრი ფაქტორი გახდა მეცხოველეობის აღმავლობისათვის.

მოგაგონებთ ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს ცნობას, რომელიც ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა მოიყვანა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დეკემბრის პლენუმზე. 1954-1962 წლებში ყამირი და ნასვენი მიწების ათვისების ზონაში ჩვენმა ქვეყანამ 1949-1953 წლების დამზადების საშალო წლიურ დონესთან შედარებით დამატებით მიიღო 8 მილიარდ 200 მილიონი ფუთი სასაქონლო პური.

1954-1962 წლებში სახელმწიფომ ყამირი და ნასვენი მიწების ათვისების ზონის ამ რაიონებში ჩვეულებრივი კაპიტალური დაბანდების დამატებით დაახლ. 6,7 მილიარდი მანეთი. ამავე პერიოდში ყამირი და ნასვენი მიწების რაიონებში მარტო პურის სასაქონლო პროდუქციის მატების შედეგად სახელმწიფომ მიიღო დამატებითი გადასახადი საბჭოთა მეურნეობების ბრუნვისა და მოგებისა სახელმწიფოსათვის მარცვლის ჩაბარებისაგან — 9,7 მილიარდი მანეთი.

ამრიგად, მარტო სასაქონლო მარცვლის საშუალებით სახელმწიფომ არა მარტო ანაზღაურა ყველა დაბანდება ყამირის რაიონების სოფლის მეურნეობაში, არამედ ამ პერიოდშ დამატებით მიიღო დაახლოებით 3 მილიარდი მანეთი წმინდა მოგება. გარდა ამ სამი მილიარდი მანეთისა, სახელმწიფომ ყამირი მიწების კაპიტალური დაბანდების გზით 4,7 მილიარდი მანეთით გაადიდა საბჭოთა მეურნეობებისა და დამამზადებელი ორგანიზაციების საწარმოო ფონდები.

ამხანაგმა ნ. ს. ხრუშჩოვმა გამოხატა ყველა საბჭოთა ადამიანის გრძნობები, როცა პარტიის XXII ყრილობის ტრიბუნიდან თქვა: „ყამირის ათვისება კომუნიზმის მშენებლობაში ჩვენი გმირი ხალხის უდიდესი ღვაწლია, იგი საუკუნეებში იცოცხლებს!“.

* * *

ყამირის მიწათმოქმედების თავისებურება ის არის, რომ ამ რაიონებში მცირე ნალექი მოდის, ხშირი გვალვები და ხორშაკი. ამასთან ზამთრის ქარს მიაქვს თოვლი მინდვრებიდან, რომელიც მოხვლია ჩვეულებრივი ფრთანი გუთნებით.

მეცნიერებმა და ყამირელმა პრაქტიკოსებმა შეიმუშავეს მიწის გადაუბუნებლად დამუშავების სისტემა ისე, რომ შეინარჩუნონ ნაფერალი, რომელიც აკავებს თოვლს.

მიმდინარე წელს პარტია და მთავრობა განსაკუთრებით დიდ ღონისძიებებს ახორციელებენ ყამირის რაიონებში მიწათმოქმედების კულტურის ამაღლებისათვის.

ყამირის რაიონების სიმაღლეა ადამიანები, რომლებიც გამოიწრთვნენ ბრძოლაში, შეიძინეს ყამირის მიწათმოქმედების დიდი გამოცდილება, სოციალისტური სამშობლოს ნამდვილი პატრიოტები. ახლა ისინი მთელ თავიანთ ძალებს ხმაცენ, რათა ღირსეულად შეასრულონ პარტიის ცენტრალური კომიტეტის თებერვლის პლენუმის გადაწყვეტილებანი სოფლის მეურნეობის ინტენსიფიკაციის შესახებ.

ი. არტემოვი.

საკავშირო მიმომხილველი.

ეს რა აფერხებს მუშაობას

მიმდინარე წლის ბოლოს მწყობრში უნდა ჩადგეს რუსთავის სინთეზური ბოჭკოს ქარხნის პირველი რიგი, რომელიც გამოუშვებს კორდს.

მომავალ წელს კი მწყობრში უნდა ჩადგეს ქარხნის მეორე რიგი, სადაც დამზადდება ხელოვნური აბრეშუმის ძაფი.

მშენებლობაზე იგრძობა შემოქმედებითი და ენერგიული შრომის ძალა. ვეებერთელა ამწეები ადამიანების ნებას ემორჩილებიან, პაერში ეწევიან რკინა-ბეტონის კონსტრუქციებს — კედლებს, გადახურვის ფილებს, ბლოკებს, კარკასებს. მშენებლები და ინჟინერ-ტექნიკოსები ჩაკაკრკეტებენ ნახაზებს, დანადგარებს, მოწყობილობათა სქემებს.

და მიუხედავად ასეთი შრომითი ენთუზიაზმისა მშენებლობის ამა თუ იმ უბანზე ვხვდებით არასასიამოვნო ფაქტებს.

ერთ ადგილზე დაწყებულია ყრუ კედლის აღმართვა. მუშები დგანან, დგას ამწეც.

— რატომ დგახართ?

— ავურის ბლოკების უქონლობის გამო, — გვეუბნება ბრიგადირი ბ. მეზურნიშვილი.

— რამდენი ბლოკია საჭირო, ეს კედელი რომ აშენდეს?

—500 კუბმეტრი. აქედან მხოლოდ 200 კუბმეტრი გვაქვს ჯერ მიღებული. დღეს კი სულაც არ მოუტანიათ.

მშენებლობაზე სამმართველოს უფროსი იასონ გუნჩარიძეც მოვიდა. უბნის უფროსი გ. ჯიბავშვილი გამოიძახა და ახსნა-განმარტება მოსთხოვა.

რა გამოიოქვა?

უბნის ხელმძღვანელები უანგარიშოდ, მოუფიქრებლად აძლევენ დაკვეთებს ამერიკავკასიის მეტალურგშენის ტრესტის დამმპარე წარმოების სამმართველოს. ეს უკანასკნელიც მაინცდამაინც არ იწუხებს თავს იმისათვის, რომ დროულად და განრიგის მიხედვით მიაწოდოს მშენებლებს საჭირო საწენი მასალები.

ეს რომ ერთადერთი ფაქტი იყოს, შეიძლება არაფერი გვეთქვა, მაგრამ რკინაბეტონის კონსტრუქციების ნაკლებობის გამო მუშათა მოცდენის შემთხვევა ხშირია. ამიტომ განსაკუთრებული უურადღება სწორედ ამ საქმეს უნდა მიექცეს. განსაკუთრებით მნიშვნელოვან მშენებლობას, როგორც იტყვიან, საშენი მასალები თავსაყარად უნდა ჰქონდეს.

მშენებლობაზე ყოველ ორშაბათობით იმართება საწარმოო ოპერატიული თათბირი. რომელსაც ესწრებიან როგორც მშენებელ-მემონტაჟეები, ისე დამკვეთი ორგანიზაციის წარმომადგენლები. თათბირზე ამტკიცებენ კვირეულ სამუშაო განრიგს. არავფერს ვამბობ იმაზე, რომ ზოგჯერ ეს განრიგები ზოგად ხასიათს ატარებს. მათში გათვალისწინებულია მხოლოდ ის, თუ რა თანხა უნდა ითვისოს ამა თუ იმ სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციამ კვირის განმავლობაში, ის კი, თუ რა სახის სამუშაოები უნდა შესრულდეს, ნაჩვენები არ არის. ჩვენის აზრით ოპერატიული მუშაობის განრიგში კონკრეტულად უნდა იყოს აღნიშნული შესასრულებელი სამუშაოთა დასახელება. ასეთ შემთხვევაში უფრო გაიზრდება შემსრულებლთა პასუხისმგებლობის გრძნობა.

შემოწმებით გამოირკვა, რომ ზოგიერთი სამშენებლო და სამონტაჟო ორგანიზაცია გამოუყოფილი თანხების მიხედვითაც ვერ ასრულებს დავალებას. მაგალითად, უკანასკნელ კვირაში თანხების ათვისების გეგმები ვერ შეასრულეს „აკველელექტრომონტაჟის“, „მეტალურგპროკატმონტაჟის“, „კავსანტექმონტაჟის“ და სხვა ორგანიზაციების სამმართველოებმა. ეს უწინარეს ყოვლისა იმით არის გამოწვეული, რომ აღნიშნულ ორგანიზაციებს მშენებლობაზე საკმაო რაოდენობით არა ყოფნი მუშახელი.

ამ დღეებში რუსთავის მშენებელთა და მემონტაჟეთა დელეგაცია ქიმიკოსებთან ერთად იმყოფებოდა ლატვიის ქალაქ დაუგავპილსში, სადაც თვეებისწინა წინ მწყობრში ჩააყენეს სინთეზური ბოჭკოს ქარხანა. აღსანიშნავია, რომ რუსთავსა და დაუგავპილსში ამ ქარხნის მშენებლობა ერთღროულად დაიწყო.

ერთ-ერთი ძირითადი ფაქტორი, რამაც განაპირობა მშენებლობის ტემპების დაჩქარება დაუგავპილსში, იმაში მდგომარეობს, რომ ლატვიელ სპეციალისტებს გააზრებულად აქვთ მოწყობილი მშენებლობის სტრუქტურა. მაგალითისათვის მოვიყვანთ ასეთ ფაქტს. „პრომტექმონტაჟი“ ისეთივე ორგანიზაციაა ლატვიაში, როგორც „მეტალურგპროკატმონტაჟი“ საქართველოში. აღნიშნული ორგანიზაცია იქ აწარმოებს ყოველგვარი ტექნოლოგიური მოწყობილობის მონტაჟს, მაგისტრალური მილსადენების გაყვანას, ლითონის კონსტრუქციების დაყენებას. რუსთავში კი ამ სამუშაოებზე გარდა „მეტალურგპროკატმონტაჟისა“, დასაქმებულია სხვა სამონტაჟო ორგანიზაციებიც. ეს იწვევს მრავალ გაუგებრობას, მოცდენას, ამრავლებს დაუმთავრებელ სამუშაოთა რიცხვს.

ლატვიელ მშენებელთა გამოცდილება ფართოდ უნდა გადმოვიტანოთ და დავნერგოთ. ამით უდავოდ დაჩქარდება მშენებლობის ტემპები.

ერთ-ერთ მტკივნეულ საკითხად მშენებლობაზე უუდამ ითვლებოდა და ახლაც ითვლება არასწორი დაგეგმვა.

ჯერ ერთი, იანვარი ისე გავიდა, რომ მშენებელ-მემონტაჟეებმა თავიანთი გეგმები არ იცოდნენ. თებერვლის პირველ ნახევარში გეგმები მიეცემოდა იქნა, ოღონ მასში ბევრი შეუსაბამობა და გაუგებრობაა. ავიღოთ, მაგალითად, [illegible] რი კორპუსი. მისი მწყობრში [illegible] ლად საჭიროა კიდევ შესრულებული [illegible] ათასი მანეთის სამუშაოები. გეგმით ეს თანხა მთლიანად ათვისებულ უნდა იქნას წელს, მაშინ როცა დანადგარ-მოწყობილობათა დიდი ნაწილის შემოზიდვა გათვალისწინებულია მომავალ. 1965 წელს. ასევეა შეფიშვიცვრების მშენებლობაზეც. გეგმით წელს ათვისებულ უნდა იქნას ამ სამუშაოებისათვის გათვალისწინებული დარჩენილი თანხა 155 ათასი მანეთის ოდენობით. იმავე გეგმით წელს მხოლოდ ორი შეფიშვიცვრის აშენება გათვალისწინებული. ორი კი გადატანილია მომავალი წლისთვის.

დაგეგმვის ასეთ პრაქტიკას დანეულობა შეაქვს მშენებლებში. ამიტომ შემდგომში ეს კარგად უნდა გათვალისწინონ როგორც დამკვეთი ორგანიზაციის — სინთეზური ბოჭკოს ქარხნის, ისე საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის საბჭოს დაგეგმვის მუშაკებმა.

გავაუმჯობესოთ მშენებლობის სტრუქტურა და აღმოვფხვრათ ნაკლოვანებანი დაგეგმვაში, ტემპების დაჩქარებით ვადაზე ადრე ჩავაყენოთ მწყობრში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი ობიექტი — აი რა უნდა ეუოს ახლა მთავარი საბრძოლო ამოცანა.

„კომუნისტის“ სპეციალური საკონტროლო საგუშაგო რუსთავის სინთეზური ბოჭკოს ქარხნის მშენებლობაზე: **რ. ბარათაშვილი** — სინთეზშენის სამმართველოს კომუნისტური შრომის ბრიგადის ხელმძღვანელი, **ა. ბანაკო** — საგეგმო განყოფილების უფროსი, **ს. აბაშიძე** — ტრანსპორტის განყოფილების უფროსი, **ს. დადიანი** — სინთეზური ბოჭკოს ქარხნის მთავარი კორპუსის ჯამომყვანგ-გადამხვევი საამქროს უფროსი, **ზ. მერკვილაძე** — გაზეთ „კომუნისტის“ საკ. კორ.

საჩუქარი კაცობრიობას

• რუსული წიგნი 400 წლისაა •

El Paso del General De Gaulle

ოთხი საუკუნე გავაშორებს ხანას, როცა რუსეთში გამოჩნდა პირველი ნაბეჭდი ზუსტად დათარიღებული წიგნი. ეს იყო მსოფლიო ისტორიული „ოქტოლ“, რომლის გამომცემლები და მესტამბეები იყვნენ იმ დროისათვის განათლებული ადამიანები ივანე ფედოროვი და მისი ახლო მეგობარი პეტრე მსტისლავეცი.

წიგნის ბეჭდვის გამოგონება მსოფლიო ისტორიის ერთ-ერთი უდიდესი მოვლენა, მთელი კაცობრობისათვის მიძღვნილი უდიდესი საჩუქარი იყო. კარლ მარქსმა და ფრიდრიხ ენგელსმა ღრმად და ყოველმხრივ შეაფასეს ამ აღმოჩენის მნიშვნელობა, მისი როლი მეცნიერების, კულტურის, განათლების განვითარებაში. მრომაში „გერმანიაში“ მეცნიერული კომუნიზმის ფუძემდებლები წერდნენ, რომ ხელოსნობის განვითარებას დიდად შეუწყო ხელი მეტად თუ ხაოლებად მნიშვნელოვანმა მთელმა რიგმა გამოგონებებმა, რომელთა ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე ბრწყინვალე ფურცელია წიგნის ბეჭდვა.

ორასი წლის მანძილზე წიგნს ბეჭდავ რუსეთში ფეოდალურ-თავადაზნაურული სახელმწიფოსა და ეკლესიის მონოპოლიურ მფლობელობაში იყო. მხოლოდ XVIII საუკუნის მეორე ნახევარში წიგნის გამოცემის საქმეს ხელს ჰკიდებენ კერძო მეწარმეებიც. ამასთან დაკავშირებით მნიშვნელოვნად მატულობს სამეცნიერო, სასწავლო და მხატვრული ლიტერატურის გამოშვება. იმ დროს განსაკუთრებული ადგილი ეჭირა შესანიშნავი რუსი განმანათლებლის ნ. ი. ნოვიკოვის საგამომცემლო საქმიანობას. მან მეოთხედი საუკუნის მანძილზე გამოსცა ათასამდე სახელწოდების წიგნი და ჟურნალი, მათ შორის ა. ნ. რადიშჩევის განთქმული ნაწარმოები „მოგზაურობა პეტერბურგიდან მოსკოვში“. ნ. ი. ნოვიკოვის გამოცემები ქვეყნებულ აცნობდნენ რუსული და ევროპული ლიტერატურის, მეცნიერული აზრის უმნიშვნელოვანეს მიღწევებს.

წიგნის ბეჭდვა განსაკუთრებით განვითარდა XIX საუკუნეში. გამოიცა ნაწარმოებები ა. ს. პუშკინისა, ა. ს. გრიბოედოვისა, მ. ი. ლერმონტოვისა, ნ. ვ. გოგოლისა, ი. ს. ტურგენევისა, ნ. ა. ნეკრასოვისა, ლ. ნ. ტოლსტოისა და ბევრი სხვა მწერლისა, რომელთა წიგნები არა მარტო რუსული, არამედ აგრეთვე მსოფლიო კულტურის სიამაყეს შეადგენენ. მეცნიერული შრომების ალტრუიზმად გამოდიან მსოფლიოში ცნობილი მეცნიერები ნ. ი. ლობაჩევსკი, პ. ლ. ჩებიშევი, დ. ი. მენდელეევი, ს. ვ. კოვალევსკაია, ნ. ი. პიროგოვი, ი. მ. სეჩენოვი და სხვები. რევოლუციურ-დემოკრატიული ბეჭდვითი სიტყვა წარმოდგენილ იყო ბ. გ. ბელინსკის, ა. ი. ჰერცენის, ნ. გ. ჩერნიშევსკის, ნ. ა. დობროლიუბოვის, დ. ი. პისარევის თხზულებებით.

რუსეთი პირველი ქვეყანა იყო, სადაც მშობლიურ ენაზე დაიწყო მეცნიერული კომუნიზმის ფუძემდებლების კ. მარქსისა და ფ. ენგელსის ნაწარმოებთა გამოცემა. XIX საუკუნის დამლევს და XX საუკუნის დამდეგს გამოჩნდა რუსული რევოლუციური წიგნებიც, რომელთა შორის განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინის თხზულებს, რომელიც ბაღლ ასწია მარქსიზმის დრამა ახალ ისტორიულ ეპოქაში.

მოწინავე რუსული ლიტერატურა ხალხის ბასრი იარაღი იყო ბატონყმობის, ცარიზმისა და ბურჟუაზიის წინააღმდეგ ბრძოლაში. რეაქციული ცენზურის მხრივ დევნის მიუხედავად, წიგნებს მშრომელ ადამიანებში ჯერ მიჰქონდათ რუსი რევოლუციური დემოკრატების პროგრესული იდეები, ხოლო შემდეგ — მარქსიზმ-ლენინიზმის დიადი იდეები.

დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვების შემდეგ დაიწყო ახალი ეპოქა ჩვენს ქვეყანაში წიგნის ბეჭდვის განვითარებაში. იგი საერთო-სახალხო კუთვნილება გახდა. საბჭოთა ხელისუფლების ერთ-ერთი პირველი დეკრეტი იყო დეკრეტი ბეჭდვითი სიტყვის შესახებ, რომელსაც ვ. ი. ლენინმა ხელი მოაწერა 1917 წლის ნოემბერში. ხალხის ხელში გადავიდა სტამბები, ქაღალდის ფაბრიკები, წიგნის გამოცემის მატერიალურ-ტექნიკური საშუალებანი.

ვ. ი. ლენინს ღრმად ესმოდა ბეჭდვითი სიტყვის მძლავრი ძალა, იგი დიდად აფასებდა წიგნების უდიდეს საგანმანათლებლო, აღმზრდელობითს, მაორგანიზებელ და მამობილიზებელ როლს. ილიჩის მითითებით შეიქმნა წიგნის გამოცემის ახალი, სოციალისტური სისტემა, რომლის მთავარი მიზანია ყველა სახის ლიტერატურაზე მშრომელთა განუწყვეტელ მზარდი მოთხოვნილების დაკმაყოფილება.

საბჭოთა მთავრობამ ენერგიული ზომები მიიღო ჩვენს ქვეყანაში უწიგნურობის ლიკვიდაციისათვის. როგორც ცნობილია, 1897 წლის აღწერით რუსეთის მოზრდილ მოსახლეობაში წერა-კითხვის მცოდნენი მხოლოდ 27 პროცენტს შეადგენდნენ. ჩვენს ქვეყანაში მცხოვრებ ორმოცზე მეტ ეროვნებას რევოლუციამდე საერთოდ არ ჰქონია თავისი დამწერლობა. და თუ საბჭოთა ხელისუფლებამ შედარებით მოკლე ხანში შეძლო მიეწია მოსახლეობის მთლიანი წიგნიერებისათვის, ამაში დიდი როლი შეასრულა წიგნებმა.

ჩვენს ეპოქაში განსაკუთრებით ფართოდ გავრცელდა მარქსიზმ-ლენინიზმის კლასიკოსთა შრომები. 1917-1962 წლებში კ. მარქსისა და ფ. ენგელსის ნაწარმოებნი გამოიცა 77,7 მილიონი ეგზემპლარი ტირაჟით სსრ კავშირისა და საზღვარგარეთის ქვეყნების ხალხთა 74 ენაზე. ვ. ი. ლენინის თხზულებანი ამავე წლებში გამოიცა 93 ენაზე. ლენინის ნაშრომების ტირაჟმა 316 მილიონ ეგზემპლარს გადააჭარბა.

საბჭოების ქვეყანაში წიგნის გამოცემის საქმეს უმაგალითო გაქანება მიეცა.

წიგნების გამოშვების მხრივ ჩვენს ქვეყანას პირველი ადგილი უჭირავს მსოფლიოში. სსრ კავშირში ყოველ ას მცხოვრებზე გამოდის 570 ეგზემპლარი წიგნი და 36 ეგზემპლარი გაზეთი, მაშინ როცა მეფის რუსეთში 1913 წელს გამოდიოდა ძალიან 62 ეგზემპლარი წიგნი და 2 ეგზემპლარი გაზეთი. ამიტომ, ყველა მეოთხე წიგნი, რომელიც მსოფლიოში გამოდის, ჩვენი, საბჭოთა წიგნია! ეს სოციალიზმის მორალური ძალის, კაპიტალისტურ წყობილებასთან შედარებით მისი უდიდესი უპირატესობის ერთ-ერთი უაღრესად დამაჯერებელი მოწმობაა. სრულიად ფეშველია, რომ წამყვანი ადგილი, რომელიც სსრ კავშირის მეცნიერებამ და ტექნიკამ დაიკავა ისეთ დარგებში, როგორიც არის ატომის ენერგიის გამოყენება, კოსმოსის დაპყრობა, ემყარება ჩვენი ხალხის სულიერი კულტურის გრანდიოზულ აყვავებას.

საზღვარგარეთ თავის ერთ-ერთ გამოსვლაში ნ. ს. ხრუშჩოვმა თქვა: **„ვინც კი ჩამოსულა ჩვენში, ყველა ამბობს: საბჭოთა ადამიანები არიან ადამიანები, რომლებსაც ხელში წიგნი უჭირავთო“.**

ყველაფერი ეს იმის შედეგია, რომ კომუნისტური პარტია და საბჭოთა მთავრობა დაუეჭრომლად ზრუნავენ სსრ კავშირში საგამომცემლო საქმის განვითარებისათვის. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XX და XXII ყრილობათა ისტორიული გადაწყვეტილებების, ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეებთან პარტიის ხელმძღვანელთა ცნობილი შეხვედრების შემდეგ საბჭოთა წიგნი კიდევ უფრო დაუახლოვდა ცხოვრებას, მკითხველთა მოთხოვნილებებს. წარმოებს ლიკვიდაცია სტალინის პიროვნების კულტთან წარმოშობილი შეცდომებისა და ნაკლოვანებებისა, როცა წიგნებში ბევრ საკითხს განმარტავდნენ დოგმატიზმის პოზიციებიდან, სერიოზულ გამოკვლევას ავლიდნენ მეცნიტატეობითა და მეხოტბეობით.

ჩვენი პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო მთელი რიგი კონკრეტული ზომები, რომლებმაც წიგნის როლი დიდ სიმაღლეზე აიყვანეს. საგამომცემლო საქმის ხელმძღვანელობის გასაძლიერებლად ჩვენს ქვეყანაში შეიქმნა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტი. მრავალ წვრილ გამომცემლობათა ნაცვლად შექმნილია პოლიტიკური, სოციალურ-ეკონომიური, სამეცნიერო, საწარმოო-ტექნიკური, სასოფლო-სამეურნეო, ხელოვნებათმცოდნეობის, მხატვრული ლიტერატურის, სხვადასხვა ტიპის სკოლებისათვის სახელმძღვანელოებისა და დამმარე სასწავლო წიგნების გამომშვები მსხვილი სპეციალიზებული გამომცემლობები.

გამომცემლობათა მუშაობის გარდაქმნა, მათი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაფართოება, მათდამი ხელმძღვანელობის განმტკიცება დიდად უწყობს ხელს წიგნების იდეური დონის ამაღლებას, ეკონომიკის მეცნიერებისა და კულტურის ყველა დარგის ლიტერატურაზე მოსახლეობის მზარდი მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას.

საბჭოთა წიგნი ჩვენი ხალხის მძლავრი იარაღია კომუნიზმის აშენებისათვის ბრძოლაში!

კ. ბოგოლიუბოვი.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე.

* * *

სურათზე: ზევით მარცხნივ — ივანე ფედოროვისა ძეგლი მოსკოვში; ივანე ფედოროვისა და პეტრე მსტისლავეცის მიერ სტამბური წესით დაბეჭდილი პირველი რუსული წიგნი „სამოციქულო“.

წიგნი ხალხთა მეგობრობის ხიდია

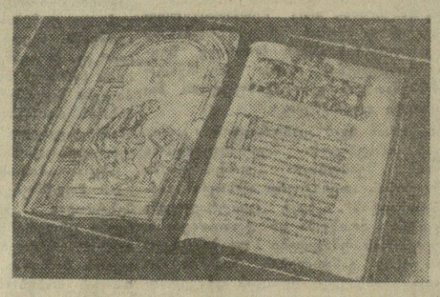

სარნახულ სიმაღლეზე...

ლენინური ეროვნული პოლიტიკის განუხრელად განხორციელების შედეგად ჩვენს ქვეყანაში წიგნები და ჟურნალ-გაზეთები გამოდის ყველა ეროვნების ენაზე, მათ შორის იმათ ენებზეც, რომლებსაც საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე თავიანთი დამწერლობაც კი არ ჰქონდათ.

საქართველოში, განსაკუთრებით საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების დღიდან, უჩვეულო ტემპით განვითარდა წიგნისა და ჟურნალ-გაზეთების ბეჭდვის საქმე. თუ 1921 წლამდე საქართველოში სულ გამოცემული იყო 7 ათასამდე სახელწოდების წიგნი, მარტო 1962-1963 წლებში 4 ათასი სახელწოდების წიგნი გამოიცა 24 მილიონი ეგზემპლარი ტირაჟით. ჩვენს რესპუბლიკაში ათობით გამოდის ჟურნალი და გაზეთი ქართულ, რუსულ, სომხურ, აფაზურ და ოსურ ენებზე.

ჩვენს დიად სოციალისტურ სამშობლოში წიგნების ბეჭდვის საქმე აყვავილია არნახულ სიმაღლეზე, რასაც მოწმობს ის, რომ სსრ კავშირის პოლიგრაფიული ბაზებიდან ყოველდღიურად გამოდის 3 მილიონზე მეტი წიგნი და ბროშურა.

რუსული წიგნის სახელოვანი 400 წლისთავისადმი მიძღვნილ გამოფენაზე, რომელიც გაიხსნა კ. მარქსის სახელობის სახელმწიფო რესპუბლიკურ ბიბლიოთეკაში, ფრიად საინტერესო დოკუმენტები და მასალებია წარმოდგენილი როგორც რუსულ, ისე ქართულ ენებზე, წიგნების, ბროშურებისა და ჟურნალ-გაზეთების გამოცემის საკითხებზე.

გამოფენის სტენდებზე განლაგებულია პირველი რუსული წიგნი — „სამოციქულო“ და პირველი ქართული წიგნი — „ქართულ-იტალიური ლექსიკონი“ (ქ. რომი, 1629 წ.), 1702 წელს გამოცემული პირველი რუსული გაზეთის „ვედომოსტის“ და პირველი ქართული გაზეთის (1820 წ.) „საქართველოს გაზეთის“ ფოტოპირები, აქვეა პირველი რუსი მბეჭდავის ივანე ფედოროვის პორტრეტი და ერთ-ერთი პირველი ქართველი მბეჭდავის — დეკანოზის შვილის მიქაელის ორსტროფიანი ლექსი, რომელიც მას მიუბეჭდია ვახტანგ მეექვსის სტამბაში (თბილისში) პირველად დაბეჭდილ შოთა რუსთაველის პოემა „ვეფხისტყაოსანზე“:

„აწ დაიბეჭდა სტამბაში პირველ
ნაწერი ხელისა,
უგბილთა ფრიად სასწავლო,
გონიერთ გულთა თმენისა,
მეფის ვახტანგის ბრძანებით და
სიბრძნით კეთილმქნელისა,
და ნაღვაწი მისი მლოცველისა
მესტამბე მიქაელისა“.

გამოფენაზე წარმოდგენილი წიგნები, ბროშურები, ჟურნალ-გაზეთები, ფოტოსურათები, ილუსტრაციები და სხვა მასალები და დოკუმენტები მკაფიოდ ასახავენ რუსი და საბჭოთა კავშირის სხვა ხალხების ენებზე ბეჭდური პროდუქციის ზრდასა და განვითარებას, იმას, რომ საბჭოთა კ

ინგლისი კვლავ ადიდებს სამხედრო ხარჯებს

მაინის ფრანკფურტში ასამართლებენ ყოფილ სს-ელ ჯალათებს

საბჭოთა სგუმრების პაგიესაცემად

ნიცა, 29 თებერვალი. საკდესის სპეციალური კორესპონდენტი ვ. საფოზოვი იტყობინება:

საბჭოთა პარლამენტის დელეგაცია ამხანაგ ნ. ვ. პოდგორნის მეთაურობით ავანლოხდან ნიცაში ჩამოვიდა. ნიცაში მომავალმა საბჭოთა პარლამენტარებმა დაათვალიერეს გამოჩენილი თანამედროვე ფრანგი მხატვრის, კომუნისტის ფერნან ლეჟეს მუზეუმი.

საბჭოთა დელეგაციასთან ერთად მუზეუმის ექსპოზიცია დაათვალიერეს საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის გენერალურმა მდივანმა ამხანაგმა მორის ტორეზმა და საფრანგეთის „ოქმუნისტის“ პარტიის პოლიტბიუროს წევრმა ამხანაგმა ჟანეტა ვერმერშმა.

მუზეუმის დათვალიერების შემდეგ ნ. ტორეზმა და ჟ. ვერმერშმა ნ. ვ. პოდგორნი და სსრ კავშირის ელჩი საფრანგეთში ს. ა. ვინოგრადოვი შინ მიიწვიეს სასადილოდ. საუზმემ ძეგობრულ, ძმურ ვითარებაში ჩაიარა.

ნაშუადღევს ნ. ვ. პოდგორნი და საბჭოთა პარლამენტის დელეგაციის წევრები იყვნენ დარბაზობაზე ქალაქ ნიცის მერიაში. დარბაზობის დროს მერის თანაშემწემ ბ-ნმა ლეპინმა და ნ. ვ. პოდგორნიმ სიტყვები წარმოთქვეს.

მერიაში გამართული დარბაზობის შემდეგ საბჭოთა პარლამენტარები მიიწვიეს სადილზე, რომელიც მათ პატივსაცემად გამართა ზღვისპირა ალპების დეპარტამენტის პრეფექტმა მოატიმ. სადილის დროს მოატიმ და ნ. ვ. პოდგორნიმ სიტყვები წარმოთქვეს.

მოატიმ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საჭიროა კიდევ უფრო განმტკიცდეს მეგობრობა საფრანგეთისა და საბჭოთა კავშირის ხალხებს შორის.

ვაშინგტონის გრძანებგით

ვაშინგტონი, 28 თებერვალი. (საკდესი). ვენესუელის მთავრობამ, რომელიც მოულოდნელად ასრულებს ვაშინგტონის ბრძანებებს, ამას წინათ ულტიმატუმი წარუდგინა ინგლისის, საფრანგეთისა და ესპანეთის მთავრობებს და მოითხოვა შეწყვიტონ კუბასთან ვაჭრობა. ბეტანკურის მთავრობა ემუქრება ამ ქვეყნებს, რომ ბოიკოტს გამოუცხადებს მათ გემებსა და თვითმფრინავებს, თუ არ შეასრულეს მისი თავხედური მოთხოვნა.

აქ იუწყებიან, რომ ვენესუელას განზრახული აქვს ამერიკის სახელმწიფოთა მინისტრების კონფერენციაზე, რომელსაც მიმდინარე წლის გაზაფხულზე მოიწვევენ ვაშინგტონში, დასვას საკითხი, რომ ლათინური ამერიკის ყველა ქვეყანამ ბოიკოტი გამოუცხადოს დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოებს, რომლებიც კუბასთან ვაჭრობენ.

თემთა პალატაში

ლონდონი, 28 თებერვალი. (საკდესი). ინგლისის მთავრობა არავითარ პირობებში არ აპირებს ხელი აიღოს სამხედრო ხარჯების გადიდებისა და ხუთი წყალქვეშა ნავის მშენებლობის გეგმებზე, რომლებიც აღჭურვილი იქნება „პოლარისის“ რაკეტებით. ეს განაცხადა გუშინ საღამოს თემთა პალატაში თავდაცვის მინისტრმა ტორნიკროფტმა, როცა საბოლოო სიტყვა წარმოთქვა კამათში თავდაცვის საკითხებზე.

ლეიბორისტმა გორდონ-უოკერმა ადგილიდან მიცემულ რეპლიკაში აღნიშნა, რომ ინგლისის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ბატლერმა, რომელიც გამოვიდა ვენესუელაში 18 სახელმწიფოს განიარაღების კომიტეტის სხდომაზე, განაცხადა, რომ ინგლისის მთავრობა მხარს უჭერს სტრატეგიული ატომური იარაღის მიტანის ყველა საშუალების წარმოების „გაყინვის“ გეგმებს.

პარლამენტის წევრმა ლეიბორისტმა მალიმ, რომელმაც საბოლოო სიტყვა წარმოთქვა ოპოზიციის სახელით, თავის მხრივ ხაზი გაუსვა, რომ წყალქვეშა ნავების მშენებლობის გეგმა სრულიად აბათილებს ბატლერის დეკლარაციებს ჟენევაში.

კამათის დასასრულს კენჭი უყარეს შესწორებას, რომელიც ოპოზიციამ შეიტანა მთავრობის რეზოლუციაში თავდაცვის საკითხებზე. შესწორება უარყვეს 337 ხმით 238 ხმის წინააღმდეგ. მთავრობის რეზოლუცია მიიღეს 335 ხმით 257 ხმის წინააღმდეგ.

დამსჯელთა დამარცხება

ლონდონი, 28 თებერვალი. (საკდესი). როგორც განაცხადა ამერიკის ჯარების წარმომადგენელმა სამხრეთ ვიეტნამში, გასული კვირის მანძილზე სამხრეთ-ვიეტნამელ მთავრობის ჯარებს პარტიზანებმა დაუხოცეს და დაუჭრეს 270 ჯარისკაცი და ოფიცერი. როგორც რეიტერის საგაზეთო კორესპონდენტი საიგონიდან იტყობინება, ეს ერთხანავარჯერ აღემატება მთავრობის ჯარების დანაკლისს წინა კვირაში.

თანამშრომლობა...

ბუდაპეშტში ხელი მოაწერეს შეთანხმებას უნგრეთისა და საფრანგეთის რადიოსა და ტელევიზიის თანამშრომლობაზე. ბათვალისწინებულია მუსიკალური პროგრამების, რადიოტელეტრანსფერებისა და სატელევიზიო ფილმების, ახალგაზრდობისა და სპორტული გადაცემების გაცვლა.

3. ულბრიხტის გამოსვლა

შვერინი, 28 თებერვალი. საკდესის კორესპონდენტი ვ. სელეზენერსტოვი იუწყება: დღეს აქ გაიხსნა გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის კელთა VIII ყრილობა. ყრილობას დასწრნენ საბჭოთა კავშირის, პოლონეთის, ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის, ბულგარეთის, უნგრეთის, რუმინეთის, მონღოლეთის დელეგაციები, აგრეთვე დასავლეთ გერმანიის კელთა დიდი ჯგუფი.

მოხსენება — „სასაღსო მეურნეობის დაგეგმვისა და ხელმძღვანელობის ახალი ეკონომიური სისტემის გამოყენება სოციალისტურ სოფლის მეურნეობაში 1964-1965 წლებში“ — გააკეთა ვ. ულბრიხტმა. მან აღნიშნა, რომ მეტმა წიღმა სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო კოოპერატივებმა უკანასკნელი ორი წლის მანძილზე წარმატებებს მიაღწიეს. 1963 წელს სასაქონლო პროდუქციის წარმოების გეგმა ყველა მაჩვენებლებით მთლიანად ან გადაჭარბებით შესრულდა. პროდუქციის განსაკუთრებით დიდი მატება მიღწეულია მეცხოველეობაში.

მომხსენებელმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ზოგიერთი სახეობის პროდუქციით (კარტოფილი, შაქარი, კვერცხი) რესპუბლიკა ახლა მთლიანად უზრუნველყოფილია საკუთარი წარმოების შედეგად. სოფლის მეურნეობის აღმავლობას ხელი შეუწყო სოციალისტურმა შეჯიბრებამ და იმან, რომ ფართოდ იყენებდნენ მატერიალური დინტერესების პრინციპს.

ორი უკანასკნელი წლის შედეგებმა, თქვა ვ. ულბრიხტმა, ნათლად გვიჩვენეს, რომ სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო კოოპერატივებმა გერმანიის ერთიანი სოციალისტური პარტიის მარქსისტულ-ლენინური პოლიტიკის შედეგად დასახეს და განახორციელეს კარგ კოლექტიურ მუშაობაზე გადასვლის სწორი გზა.

ვ. ულბრიხტი შეეხო ელთა მდგომარეობას დასავლეთ გერმანიაში და აღნიშნა, რომ იქ ყველაფერი შეესაბამება ფინანსური კაპიტალის ინტერესებს, რომელიც ცდილობს დაიპყროს ძირითადი პოზიციები ევროპის ეკონომიურ გაერთიანებასა და ნატოში. 1949 წლიდან განანაგდა თითქმის ნახევარი მილიონი მეურნეობა, რომლებსაც 10 ჰექტარამდე ფართობი ჰქონდათ. მარტო გასულ წელს 50 ათასი ელეხი იძულებული იყო დაეტოვებინა სოფლის მეურნეობა. ეს ორჯერ მეტია, ვიდრე ოდესმე ყოფილა წარსულში.

არის თუ არა გამოსავალი ამ მდგომარეობიდან? როგორ მოეღოს ბოლო დასავლეთ გერმანიის ელთა გაჩანაგების პოლიტიკას? უპასუხა რა ამ კითხვებზე, ვ. ულბრიხტმა აღნიშნა, რომ ამ მდგომარეობიდან გამოსავალია ბრძოლა ბონის ატომური შეიარაღებისა და რევანშიზმის პოლიტიკის წინააღმდეგ. უპირველესი ამოცანაა მშვიდობის შენარჩუნება. დასავლეთ გერმანიის ელეხებმა უნდა იბრძოლონ მუშათა კლასთან, პროფკავშირის წევრებთან და მოსახლეობის სხვა ფენების მშვიდობისმოყვარე ადამიანებთან ერთად.

მოხსენებაში მნიშვნელოვანი ადგილი დაეთმო დაგეგმვისა და ხელმძღვანელობის ეკონომიურ სისტემას.

ვ. ულბრიხტი შეეხო რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის ამოცანებს 1964-1965 წლებში და ხაზგასმით აღნიშნა, რომ საჭიროა გაზარდონ სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობა და გაადიდონ სახელმწიფოსათვის მარცვლის მიყიდვა. ამ ორ წელიწადში დასახულია დიდად გაიზარდოს ხორცის, რძისა და კვერცხის წარმოება.

ვ. ულბრიხტი შეეხო სკკპ ცენტრალური კომიტეტის თებერვლის პლენუმს და აღნიშნა, რომ საბჭოთა მეგობრები დიდ ღონისძიებებს სახავენ, რათა უფრო სწრაფად გაადიდონ მოსავლიანობა, გაზარდონ მეცხოველეობის პროდუქტიულობა. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა, ხაზი გაუსვა მომხსენებელმა, ამხანაგებს სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებში ბევრი სასარგებლო რამ მისცა.

შემდეგ ვ. ულბრიხტი შეეხო აგრონომიის მეცნიერების ამოცანებს, ილაპარაკა ნიადაგთა ნაყოფიერების გადიდების საშუალებებზე. ამასთან დაკავშირებით მან აღნიშნა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ქიმიური სასუქების გამოყენებას.

დასასრულს ვ. ულბრიხტმა გამოთქვა რწმენა, რომ კამათი ყრილობაზე და მისი გადაწყვეტილებანი ხელს შეუწყობს მშვიდობის შენარჩუნების საქმეს და მთელი გერმანელი ხალხის კეთილდღეობას.

ოსვენციმის ჯალათების ბოროტმოქმედებანი

ბონი, 28 თებერვალი. (საკდესი). სსე-ელი ავაჯაკების საზარელი ბოროტმოქმედების ახალი ფაქტები გამოვლინდა ყოფილი ჰიტლერული სიკვდილის ბანაკის ოსვენციმის 22 ჯალათის სასამართლო პროცესზე, რომელიც მაინის ფრანკფურტში (გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკა) გრძელდება. გუშინ, როგორც იუწყება დპა-ს საგაზეთო, გრძელდებოდა ბრალდების მოწმის ვენელი ექიმის ოტო ვოლკეხის დაკითხვა, რომელიც ტყვედ იყო ოსვენციმში და მუშაობდა ბანაკის ეგრეთ წოდებულ კარანტინის განყოფილებაში.

ბრალდებულები — სს-ის როტენფიურერი ბარეკი და სს-ის ობერშარფიურერი იოზეფ კლერი, როგორც მოწმემ აჩვენა, პირად მონაწილეობას იღებდნენ ბატიმართა მხეცურ მოსპობაში. ბარეკი ტყვეებს ხვრეტდა „გაქცევის განზრახვისათვის“, ხოლო ერთხელ ამ ჯალათმა სასიკვდილოდ სცემა ერთ პატიმარს მარტო იმისათვის, რომ იგი თითქოს „ცუდად მიესალმა“ მას. ბრალდებულ კლერს, რომლის „სპეციალობა“ მომაკვდინებელი შეშხაპუნება იყო, განსაკუთრებული მკაცრი ჯალათის რეპუტაცია ჰქონდა ბანაკში.

ოტო ვოლკეხს ჩვენებით იხატება დანაშაულებათა საშინელი სურათი, რომლებიც სს-ელმა ჯალათებმა ჩაიდინეს ოსვენციმში. ხშირად, თქვა მოწმემ, ეს მტარვალები უსაფუძვლოდ აწყობდნენ პატიმართა სისხლიან დასჯას: ხვრეტდნენ მათ ტყვიამფრქვეველებით, საშიზნედ იყენებდნენ პისტოლეტით სროლისათვის.

1943 წლის 5 დეკემბერს, აღნიშნა მან, ბანაკში მოსული ტრანსპორტიდან ჯალათებმა შეარჩიეს 80 ყველაზე სუსტი პატიმარი, რომლებიც შეაქუხეს, წყალი გადასხეს და ყინვაში დატოვეს. მათგან თითქმის ყველა გაიყინა.

მოწმემ ილაპარაკა, თუ როგორ გაჰყავდათ მის თვალწინ სატვირთო მანქანებით გაზის კამერებში „შიშველი, მტირალი ქალები“, რომლებიც შეელას მოითხოვდნენ. მათ კვალდაკვალ მიჰყვებოდა „სასწრაფო დახმარების“ მანქანა, რომელსაც ავადმყოფები კი არ მიჰყავდა, არამედ მომაკვდინებელი გაზი მიჰქონდა სულსახუთავებისათვის.

მექსიკის გული

ია ნ ვ რ ი ს ბოლოს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა ჯგუფი — მ. გაფუროვი, ა. დადაში, ვ. ისაევი, პ. კოზირი, ა. მაჭავარიანი, ი. პალეცკისი (დელეგაციის ხელმძღვანელი) და ნეონიკა ი. ტარანუშიჩი — კეთილი ნების ვიზიტით ეწვია მექსიკის შეერთებულ შტატებს.

ქვემოთ ვაქვეყნებთ დელეგაციის ერთ-ერთი წევრის სსრ კავშირის სახალხო არტისტის ა ლ ე ქ ს ი მ აჭ ა ვ ა რ ი ა ნ ი ს მექსიკურ შთაბეჭდილებებს.

ერთმანეთს დაშორებულ თუ მეზობელ ქვეყნებს, უწინარეს ყოვლისა ადამიანების მისვლა-მოსვლა და მეგობრობა აახლოებს. მეგობრობის მადლს სახელმწიფოთა ურთიერთობის ყამირზე ძალიან ხშირად კეთილი და, თუ შეიძლება ითქვას, ჩვენი არსობის, მშვიდობიანი ცხოვრების ჭირნახული მოჰყავს.

ცხრა მთას იქით არისო, იტყოდნენ წინათ შორეულ ქვეყანაზე. ცხრა კი არა, მექსიკა ათასი მთისა და ზღვის იქით, ოკეანის გაღმაა, თუმცა მანძილსა და სიშორეზე ლაპარაკი დღეს ძალიან პირობითია.

მექსიკა მზის პირამიდაზეც უძველესი ქვეყანაა. ტოლტეკთა ნახელავი „მზის პირამიდა“ კი მრავალ საუკუნეს ითვლის. ვიდრე ამ თავისუფლებისმოყვარე მაწყალს ესპანელი კოლონიზატორები დაიპყრობდნენ, იქაურ მკვიდრ მოსახლეობას — მაიას, ტოლტეკებსა და აცტეკებს თავიანთი დიდი ხნის კულტურა ჰქონდათ. როგორც ყოველ ძველ ხალხს, მექსიკელებსაც ძალიან უყვართ გარდასული გმირულ ამბებზე ლაპარაკი და სტუმარი აუცილებლად მიჰყავთ თავიანთი კულტურის ძველთაძველი ძეგლების დასათვალიერებლად. აქვე უნდა შეენიშნოთ, რომ მექსიკელები სანთაფოდ უვლიან ამ ძეგლებს, აკეთებენ, ცოცხალ ნიადაგს არ აკარებენ. „მზის პირამიდა“ და „მთვარის პირამიდა“ ისეთი დიდებული რამ ნაგებობანია, რომ შეუძლებელია გული არ შეგიგოკონ კაცს და მოწიწების გრძნობა არ განიცადო, თუ შეიძლება ასე ითქვას, ამ არქიტექტურული მუსიკის შემქმნელი ხალხის, მექსიკელი ხალხის წინაშე.

გარდა ამ შორეული წარსულისა, მექსიკელი ხალხი დიდ პატივს სცემს ახლო რევოლუციურ წარსულსაც. ბრძოლა თავიანთი ეროვნული სიმდიდრის შესანარჩუნებლად მექსიკელებს სამართლიანად მიაჩნიათ იმ ვაჟკაცური ბრძოლის გაგრძელებად, რომელსაც ინდოელთა ბელადი კუაუტემოკი აწარმოებდა ესპანელ დამპყრობთა წინააღმდეგ. ყოველ მშრომელ მექსიკელს თითქოს გულის ფიცარზე აწერია მექსიკური რევოლუციის ლეგენდარული ბელადის ემილიანო საპატას სახელი.

ამ ორმოცი წლის წინათ მექსიკა ერთ-ერთი პირველი ქვეყანა იყო, რომელმაც ცხო ახალგაზრდა საბჭოთა რესპუბლიკა, ხოლო ემილიანო საპატა ერთ-ერთი პირველი კაცია მთელ ლათინურ ამერიკაში, გულმხურვალედ რომ მიესალმა ოქტომბრის რევოლუციას.

საპატაზე უამრავი კორიდოა დაწერილი (კორიდო ლირიკულ-ეპიკური ჟანრის ერთ-ერთი სახეობაა, რომლის ყოველი სტროფი ოთხფრაზიან მუსიკალურ მოტივზეა დაფუძნებული). ერთმა ჭარმაგმა მექსიკელმა, თვალი მოგვკარა თუ არა „მზის პირამიდასთან“ მისული, მოვიდა, პატივისცემით დაგვიკრა თავი და, ლაპარაკის ნაცვლად, საპატას სიკვდილის გამო დაწერილი სეგდიანი, მაგრამ თანაც ვაჟკაცური კორიდო წამოიწყო. მექსიკის დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი ემილიანო საპატა 1919 წელს თავის ათ თანამებრძოლთან ერთად მიყრუებულ ჩიგამეკაში შეუტყუებია პაბლო გონსალესის არმიის პოლკოვნიკს ხესუს გუჯარდოს და იქ მოუკლავს.

— პაბლო გონსალესის არმიაში ყოფნა აღარა მსურს, სადმე შევხვდეთ, მოვილაპარაკოთ, ჩემი ლაშქრით შენ უნდა შემოგიერთდეო, — შეუთვლია საპატასთვის ვიღაცა. ამ ბოროტ ადამიანს, ეს ბოროტ ადამიანი, ეს ბოროტ ადამიანი, ეს ბოროტ ადამიანი

ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ ᲛᲝᲒᲗᲮᲝᲕᲡ ᲮᲔᲚᲜᲐᲬᲔᲠᲡ

„ᲕᲔᲤᲮᲘᲡᲢᲧᲐᲝᲡᲜᲘᲡ“ ᲙᲝᲛᲘᲡᲘᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

ᲕᲘᲞᲝᲕᲜᲝᲗ ᲣᲫᲕᲔᲚᲔᲡᲘ ᲮᲔᲚᲜᲐᲬᲔᲠᲘ!

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ უძვირფასესი საუნჯის „ვეფხისტყაოსნის“ ძველმა ხელნაწერებმა ჩვენამდე ვერ მოაღწია. ამჟამად უძველესად ითვლება მხოლოდ XVII საუკუნის რამდენიმე ხელნაწერი. მაგრამ არის ცნობები, რომ XIX საუკუნეშიც არსებობდა პოემის უფრო ძველი ხელნაწერები. მაგალითად, ცნობილ მოღვაწეს პლატონ იოსელიანს უნახავს ორი XIV-XV საუკუნის ხელნაწერი (ერთი მათგანი ეტრატზე), რომელთა კვალი შემდეგ გაქრა.

ახლა, როდესაც მზადდება „ვეფხისტყაოსნის“ ახალი გამოცემა, აკადემიური ტექსტი, კიდევ უფრო ცხადი შეიქნა, თუ რა სიძნელეები გველობება წინ პოემის ძველ ხელნაწერთა უქონლობის გამო. რომელიმე ძველ ხელნაწერთა საცავს ან კერძო პირს იქნებ ჯერ კიდევ მოეპოვებოდეს „ვეფხისტყაოსნის“ ძველი ხელნაწერი. ერთი ძველი ხელნაწერის ან თუნდაც რაიმე ნაწყვეტის მოპოვება დიდი შენაძენი იქნებოდა „ვეფხისტყაოსნის“ შესწავლის საქმეში. ჩვენ ვიმედოვნებთ, რომ კომისიის მომართვას გამოეხმაურება ყველა, ვისაც ჭეშმარიტად უყვარს „ვეფხისტყაოსანი“ და მისი გენიალური ავტორი.

„ვეფხისტყაოსნის“ მეცნიერულ-კრიტიკული ტექსტის დამდგენი კომისია მოგმართავთ თხოვნით, რომ თუ სადმე გეგულებათ „ვეფხისტყაოსნის“ ხელნაწერი, ცნობა გამოგვიგზავნოთ ამ მისამართით: თბილისი, ძერჟინსკის 8, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, „ვეფხისტყაოსნის“ აკადემიური ტექსტის დამდგენი კომისია.

„ᲕᲔᲤᲮᲘᲡᲢᲧᲐᲝᲡᲜᲘᲡ“ ᲢᲔᲥᲡᲢᲘᲡ ᲓᲐᲛᲓᲒᲔᲜᲘ ᲙᲝᲛᲘᲡᲘᲘᲡ ᲗᲛᲐᲕᲐᲠᲘ
ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ: ᲘᲠᲐᲙᲚᲘ ᲐᲑᲐᲨᲘᲫᲔ, ᲘᲚᲘᲐ ᲐᲑᲣᲚᲐᲫᲔ, ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲑᲐᲠᲐᲛᲘᲫᲔ, ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲒᲘᲒᲘᲜᲔᲘᲨᲕᲘᲚᲘ, ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲨᲐᲜᲘᲫᲔ, ᲡᲐᲠᲒᲘᲡ ᲪᲐᲘᲨᲕᲘᲚᲘ, ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲬᲔᲠᲔᲗᲔᲚᲘ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲬᲘᲒᲜᲔᲑᲘ

ᲡᲢᲔᲤᲐᲜ ᲪᲕᲐᲘᲒᲘ — ᲑᲐᲚᲜᲘᲐᲜᲘ, თარგმანი. შესავალი წერილი და კომენტარები აკაკი ბელოიანისა, რედაქტორი ლ. ᲥᲘᲠᲩᲘᲫᲔ, მხატვარი ი. ᲒᲘᲠᲩᲘᲫᲔ. გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“. გვ. 471, ფასი 1 მან. 51 კაპ.

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲪᲘᲪᲘᲨᲕᲘᲚᲘ — სანდრო შანშიაშვილი, ცხოვრება და შემოქმედება, რედაქტორი ა. ᲒᲐᲑᲔᲡᲙᲘᲠᲘᲐ, მხატვარი ლ. ᲡᲘᲜᲐᲜᲫᲔ. გვ. 256, ფასი 84 კაპ.

ᲚᲔᲕᲐᲜ ᲒᲝᲗᲣᲐ — ნისლი ნახატარის ტყეში, რედაქტორი ნ. ᲘᲜᲐᲡᲐᲠᲘᲫᲔ, მხატვარი ზ. ᲤᲝᲠᲩᲮᲘᲫᲔ. გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველო“. გვ. 459, ფასი 93.

ᲕᲘᲥᲢᲝᲠ ᲒᲐᲑᲔᲡᲙᲘᲠᲘᲐ — წერილები ლიტერატურაზე, ხელოვნებაზე. რედაქტორი ბ. ᲥᲝᲜᲩᲘ, მხატვარი ი. ᲒᲣᲯᲘᲔᲕᲐ. საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირი, გამომცემლობა „ლიტერატურა და ხელოვნება“. გვ. 431, ფასი 1 მან. 35 კაპ.

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲐᲓᲕᲝᲙᲐᲢᲗᲐ ᲡᲐᲛᲝᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲝ ᲡᲘᲢᲧᲕᲔᲑᲘ — სარედაქციო კოლეგია — ბ. ᲑᲐᲠᲐᲗᲐᲨᲕᲘᲚᲘ, ნ. ᲙᲐᲜᲓᲔᲚᲐᲙᲘ, გ. ᲩᲘᲥᲝᲕᲐᲜᲘ, შემდგენელი ნ. ᲓᲐᲕᲘᲓᲝᲕᲐ, რედაქტორი ნ. ᲒᲣᲠᲐᲑᲐᲜᲘᲫᲔ, მხატვარი ს. ᲠᲝᲛᲐᲨᲕᲘᲫᲔ. საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირი, გამომცემლობა „ლიტერატურა და ხელოვნება“. გვ. 308, ფასი 1 მან. 14 კაპ.

„ᲓᲘᲚᲐ“ № 2

ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ ნორჩმა მკითხველებმა მიიღეს საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტისა და ვ. ი. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ სახელობის ნორჩ პიონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭოს ჟურნალ „დილის“ მეორე ნომერი.

«ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ» ᲙᲣᲒᲚᲘᲙᲐᲪᲘᲐ

ᲓᲔ ᲑᲐᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ

ᲬᲐᲠᲡᲣᲚᲘᲡ ᲤᲣᲠᲪᲚᲔᲑᲘ

დასავლეთ ევროპის კულტურის მოღვაწენი ადრიდანვე განსაკუთრებულ ინტერესს იჩენდნენ ჩვენი ქვეყნის წარსულისა და აწმყოსადმი. ზოგიერთი მათგანი იმდენად დაინტერესებულა, რომ ქართული ენაც შეუსწავლია, ამ ენაზე შრომები დაუწერია და გამოუქვეყნებია.

ამჟამად ჩვენ გვინდა მკითხველს გავაცნოთ ახალი, მდიდარი და საინტერესო მასალა, რომელიც ფრანგმა ისტორიკოსმა, არქეოლოგმა და მწერალმა ᲑᲐᲠᲝᲜ ᲓᲔ ᲑᲐᲘᲛ დაგვიტოვა საქართველოსა და ქართველი ხალხის შესახებ.

ბარონ დე ბაი ჩვენს ქვეყანას პირველად 1898 წელს ეწვია. შემდეგაც ხშირად ჩამოდოდა ხოლმე და ჩვენი ხალხის სასურველი სტუმარი გახდა. ყოველივე ამას მოჰყვა დე ბაის ფრიად საინტერესოდ დაწერილი ნარკვევების ციკლი „საქართველოში“, „კავკასიის ქედის ჩრდილოეთით“, „კავკასიის ქედის სამხრეთით“, „თბილისი“, „იმერეთში“.

ამ ფრანგმა სწავლულმა საქართველოში ხანგრძლივი ცხოვრებისა და მოგზაურობის დროს ინტერესით დაათვალიერა ჩვენი ქვეყნის უძველესი ღირსშესანიშნაობები, ყოველმხრივ აღწერა ისინი და გააცნო ფრანგ მკითხველებს. მან მოიარა და დაათვალიერა მთელი აღმოსავლეთი საქართველო, კახეთი, ბაღ-ვენახებით შემკული ქართლი, ატენის ხეობა და ატენის უძველესი ტაძარი, ჯორის ციხე, უფლისციხე, მცხეთა, ხვეტიცხოველი, საქართველოს დედაქალაქი თბილისი, თბილისის ირგვლივ მდებარე კულტურის ძეგლები, გადაიღო მრავალი ფოტოსურათი.

დე ბაიმ თბილისში გაიცნო დიდი ქართველი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე ილია ჭავჭავაძე, რომელთანაც შემდეგში ახლო მეგობრული ურთიერთობა დაამყარა. ილიამ მას პატივისცემის ნიშნად აჩუქა თავისი სურათი წარწერით: „ᲑᲐᲠᲝᲜᲘᲡ ᲓᲔ ᲑᲐᲘᲡ. ილია ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ. 1899 ᲬᲔᲚᲘ, ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ“.

თავის წიგნებში დე ბაის მოცემული აქვს ილია ჭავჭავაძის საინტერესო დახასიათება, აღნიშნავს მის დიდ როლს ქართველი ხალხის კულტურულ-ლიტერატურულ და სამეურნეო ცხოვრებაში და დასძენს, რომ ილია ჭავჭავაძის მხატვრული ნაწარმოებები უაღრესად პატრიოტული და ფილოსოფიურიაო.

ფრანგ სტუმარს ასევე ახლო ურთიერთობა ჰქონია გამოჩენილ ქართველ მხატვარ გიგო გაბაშვილთან. პატივისცემის ნიშნად გიგო გაბაშვილმაც აჩუქა მას სახსოვრად სურათი წარწერით: „ᲑᲐᲠᲝᲜ ᲓᲔ ᲑᲐᲘ, ᲒᲘᲒᲝ ᲒᲐᲑᲐᲨᲕᲘᲚᲘ, 1899 ᲬᲔᲚᲘ, ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ“. ფრანგმა მწერალმა მაღალი შეფასება მისცა გიგო გაბაშვილის ფერწერულ ტილოებს და საინტერესოდ დაახასიათა მხატვრის ცხოვრების გზა.

ახლო ურთიერთობა ჰქონდა დე ბაის აგრეთვე ისტორიკოს და არქეოლოგ ექვთიმე თაყაიშვილთან, მწერალ და საზოგადო მოღვაწე თედო სახოკიასთან, პროფესორ ალ. ცაგარელთან, ცნობილ ქართველ მრეწველ და საზოგადო მოღვაწე დავით სარაჯიშვილთან, რომლებმაც მას მთელი რიგი საინტერესო მასალები მიაწოდეს ნარკვევებისათვის. სოფრანეეთიდან დე ბაიმ დავით სარაჯიშვილს გამოუგზავნა თავისი წიგნი „თბილისი“ ასეთი წარწერით: „ᲩᲔᲛᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡᲘᲗ ᲛᲔᲒᲝᲑᲐᲠᲘ ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲡᲐᲠᲐᲯᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲡᲘᲧᲕᲐᲠᲣᲚᲘᲪ ᲗᲣᲛᲐᲛᲐᲒᲜᲔᲡ ᲛᲘᲡᲛᲐ ᲙᲔᲗᲘᲚᲛᲐ ᲒᲣᲚᲛᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲛᲐ ᲛᲝᲛᲘᲖᲜᲘᲗᲔᲚᲛᲐ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲛ“.

საინტერესოა, რომ დე ბაიმ ფრანგულად თარგმნა და გამოაქვეყნა საქართველოში გავრცელებული ლეგენდა გმირ ქართველ ქალზე, რომელმაც ქმარ-შვილის დაღუპვის შემდეგ თავი აღარ იცოცხლა. როდესაც დამპყრობელმა იგი გაიტაცა, შელოცვილი ხატი გამოიყენა და მტერს თავი მოაკვლევინა. ფრანგი მწერლის მიერ ამ ლეგენდის ქართულად მიჩნევა, აგრეთვე მისი შედარება სხვა უცხოურ ლეგენდებთან საფუძველს გვაძლევს ვიფიქროთ, რომ იგი ქართული წარმოშობისაა.

დასავლეთ საქართველოში მოგზაურობას დე ბაიმ მიუძღვნა ცალკე წიგნი „იმერეთში“. ამ დროს გაიცნო მან ქ. ᲭᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ ჩვენი დიდებული მგოსანი აკაკი წერეთელი. მან აკაკის სურათიც თან წაიღო და გამოაქვეყნა ზემოაღნიშნულ წიგნში. დე ბაი აკაკის ამაღლებული და კეთილშობილური ხასიათის პოეტს, მომხიბვლელი ნაწარმოებების ავტორს, სამშობლოს ნიადაგზე აღმოცენებული და განვითარებული ეროვნული ᲭᲣᲗᲐ-ᲒᲝᲜᲔᲑᲘᲡ მწვერვალს უწოდებს.

დე ბაიმ ჩინებულად თარგმნა აკაკის ლექსები „სულიკო“, „ფუტკარი“, „სხვადასხვა ერი“ და „ხატის წინ“. საყურადღებოა, რომ პარიზის ფართო საზოგადოებრიობაზე, რომელსაც დე ბაიმ აკაკის სურათი გააცნო და ლექსები წაუკითხა, დიდი შთაბეჭდილება მოუხდენია აკაკი წერეთლის პოეტურ ქმნილებებს.

ამ საღამოს პარიზში ქართველებიც ესწრებოდნენ, მათ შორის იყო თედო სახოკია, რომელმაც საგანგებო ინფორმაცია გამოგზავნა თბილისში. ᲘᲒᲘ გამოქვეყნდა 1902 წელს.

აღსანიშნავია, რომ დე ბაი თავის ნარკვევებში ქმაყოფილებით წერს მოწინავე ქართველი და რუსი მოღვაწეების ახლო ურთიერთობაზე, რომ პუშკინი, ლერმონტოვი, პოლონსკი და სხვები დაინტერესებული იყვნენ ქართველი ხალხის ცხოვრებით.

უძველესი ქართული ლეგენდა-ზღაპრებიდან ბარონ დე ბაიმ ამოარჩია ერთი, რომელშიც მოთხრობილია მზვინიერებაზე, უფლისწულ როსტომელაზე — დედოფალ მაგდანის შვილზე, თარგმნა ფრანგულად და დაბეჭდა ჯერ თავის ნარკვევების კრებულში „კავკასიის ქედის ჩრდილოეთით“, შემდეგ კი მთლიანად ცალკე წიგნად გამოსცა პარიზში სათაურით: „მზვინიერება“. ამ მართლაც ბრწყინვალე ქართულმა ლეგენდამ დიდი მოწონება დაიმსახურა ფრანგ მკითხველთა შორის.

ქართველი ხალხი ყოველთვის სიყვარულითა და პატივისცემით ეკიდებოდა სხვა ეროვნების წარმომადგენლებს, რომლებიც ჩვენთან კეთილი ზრახვით ჩამოდიოდნენ. ასეთ უცხოელთა შორის ერთ-ერთი საპატიო ადგილი უნდა მიეკუთვნოს ბარონ დე ბაის, ჩვენი ქვეყანა და ჩვენი ხალხი, ასე რაინდულად რომ უყვარდა და ჩვენი კულტურული წარსულის მგზნებარე პროპაგანდისტი იყო.

Დ. ᲤᲐᲜᲯᲘᲚᲘᲫᲔ,
დოცენტი.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲗᲐᲜ: ᲖᲔᲛᲝᲗ — დე-ბაი; მარცხნივ — ილია ჭავჭავაძის სურათი, მიძღვნილი ფრანგი მწერლისადმი ავტოგრაფით; ქვემოთ — დე ბაის წიგნები საქართველოზე.

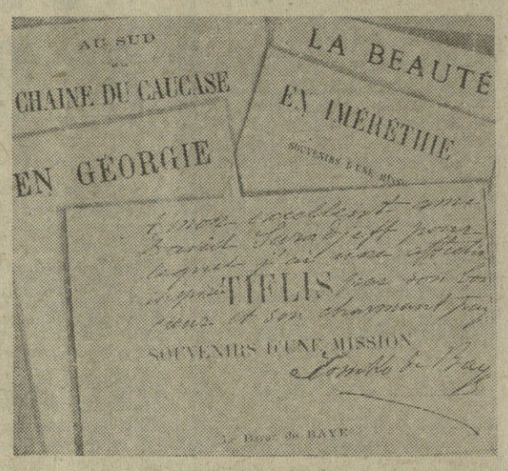

ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲡᲐᲣᲜᲯᲔ

ᲒᲐᲖᲐᲤᲮᲣᲚᲘ

დღეს დაიქუხა პირველად,
თან წვიმა მოჰყვა ჟუჟუნა.
— მეშველა, გაზაფხულდაო! —
მთამ ჩუმად ჩაიდუდუნა.
მიწა გათბა და გამოშრა,
ტრაქტორმა დაიგუგუნა.
სუყველა შრომობს ხალისით,
ბუდეს იშენებს ჩიტუნა;
გაცოცხლდა წყაროც მძინარე,
ლოდებზე გადაიხტუნა,
— გაზაფხულდაო! — ხალისით
კლდემაც კი დაიბუბუნა.

ᲨᲐᲥᲠᲝ ᲛᲔᲯᲣᲠᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.
ტაბახმელა, მწყემსი.

ᲛᲔᲪ ᲘᲥ ᲕᲐᲠ

იქ, სადაც ჯანღი მეფურად
თავს დასტრიალებს მწვერვალებს,
სად პიტალოზე ჩანჩქერი
წინაპრის ხმლისებრ ელვარებს.

იქ, სადაც ზვავი ბობოქრობს
საუკუნეთა ნათოვი,
ციხეკენ მიიწევს არწივი,
მთა ირმის ძუძუნაწოვი.

იქ, სადაც ლაღობს ფრიალო
მუდამ პირქუშად მზირალი,
ხევში ხმიანობს მდინარე,
წარსულზე ჩუმად მტირალი.

მეც, იქ ვარ ფიქრით, ოცნებით,
იქ ვარ და გულით ვიხარი,
იქ მელის ჩემი ბავშვობა,
ჩემი სოფელიც იქ არი.

ᲠᲔᲕᲐᲖ ᲛᲐᲜᲭᲐᲠᲐᲣᲚᲘ.
სოფელი ზემო ალვანი.

ᲣᲨᲕᲘᲚᲝ ᲙᲐᲪᲘ

ეს გაზაფხულიც მოვიდა,
გამწვანდა მთა და ბარია,
ზამთარ დაეტა ამინდი,
ხარობს ზაფხულის გვარია.

ღრუბელმა ციდამ დანამა
ხმელეთის მოსარწყავია,
ბუჩქებში გალობს ბულბული,
ხმატკბილად მოუბარია.

შერიგებულა მთა-ბარი,
ერთად დჯუდევ ზავია,
ბარმა ისტუმრა მდინარე
მთებიდან მომდინარია.

მაქვის ამინდის იმედი,
არ გაიავდრებს დარია.
ერთურთს არავინ აყვედრის,
აქ ყველა თანაბარია.

ერთი რამ ვიცი ამქვეყნად,
რაც ხალხის საძლებარია,
ვინ გიგონოს, არ ვიცით,
უშვილოს მამაგვარია.

ეს შემოდგომაც მოვიდა,
თხლე იკრიფება, კაკალი,
უშვილო კაცი ჩიოდა,
იყო საბრალო, საწყალი,

იმისი ცოდვა-ბრალითა
დამაწყებინა კანკალი,
— შვილი არა მყავს, ძეობა,
ვისზე გავგზავნო მაყარი?!
უბედობასთან დამტოვეს,
ალბათ წილი მაქვს ნაყარი.

ჩემთვის არა ჩანს ზაფხული,
მუდამ თავს მადგა ზამთარი,
არ ვინა მრჩება მამვლელი,
ოხრადა მრჩება სახლ-კარი.

ვინ გადახვეტოს ჩემ კარზე
ზამთრის მოტანილ ნაქარი?..
ტკბილად მიმაჩნავ თვისტომი,
როგორც თაფლი და შაქარი.

ᲜᲘᲙᲝ ᲒᲝᲠᲔᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ,
თელავის რაიონი, სოფელი საკობიანო.

ᲐᲕᲢᲝᲛᲝᲜᲥᲐᲜᲔᲑᲘ ᲚᲐᲢᲐᲠᲘᲘᲡ ᲑᲘᲚᲔᲗᲘᲗ

ᲥᲕᲐᲠᲔᲚᲘ. (ᲡᲐᲐ. ᲙᲝᲠ.). ᲡᲝᲤᲔᲚ ᲨᲘᲚᲓᲘᲡ ᲡᲐᲣᲨᲐᲚᲛ ᲡᲙᲝᲚᲘᲡ მეათე კლასის მოსწავლეს ᲒᲐᲠᲘᲔᲚ ᲐᲒᲘᲚᲐᲫᲔᲡ ᲥᲕᲐᲠᲚᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠ ᲨᲔᲛᲔᲜᲐᲮᲕᲔᲚ ᲡᲐᲚᲐᲠᲝᲨᲘ ᲬᲐᲠᲐᲓᲒᲔᲜᲘᲡᲐ ᲤᲣᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲜᲘᲗᲝᲗᲑᲘᲡ ᲚᲐᲢᲐᲠᲘᲘᲡ 1963 ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲐᲠᲢᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲨᲕᲔᲑᲘᲡ 23658 ᲡᲔᲠᲘᲘᲡ № 483 ᲑᲘᲚᲔᲗᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲡᲐᲪ ᲕᲛᲝᲒᲔᲑᲐᲓ ᲮᲓᲐ ᲐᲕᲢᲝᲛᲝᲜᲥᲐᲜᲔᲑᲘᲡ „ᲛᲝᲡᲙᲘᲠᲘᲡ“.

ᲛᲝᲜᲐᲛᲔᲠᲘᲡ საყოფაცხოვრებო მომსახურების კომბინატის სამკერვალო სახელოსნოს მკერავმა მ. არჩაიამ შემხვედელ სალაროში წარადგინა ფულისა და ნივთების ლატარიის 1963 წლის მეცხრე გამოშვების 26254 სერიის № 256 ბილეთი, რომელსაც მოგებად ხდება ავტომანქანა „ზაპოროჟეცი“.

Მ. ᲐᲛᲝᲜᲣᲐ.

ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲔᲑᲘ

ᲢᲧᲘᲡ ᲑᲘᲚᲘᲙᲖᲔ

მალე ალატორის საავადმყოფოდან (ჩუვაშეთი) გამოეწერება ტოლია სოროკინი. აქ იგი მოხვდა დათვთან შეხვედრის შემდეგ.

...ერთ კვირადღეს ტყის მცველის სოროკინის შვილებმა ვალოდიამ, შურამ და ტოლიამ და მეისრე კუზნეცოვის შვილებმა ვოვამ და ჟენიამ ორი თოფი აიღეს და სანადირო წავიდნენ. ბავშვები კურდღლის კვალს მიჰყვებოდნენ. ყველაზე უმცროსი — ათი წლის ტოლია უკან იყო. ტყის ბილიკზე წაბორძიკდა და წაიქცა, ხოლო რომ ადგა და უკან მოიხედა, სამ მეტრზე დათვი დაინახა. შეშინებულმა ბავშვმა დაიყვირა, მაგრამ გაქცევა ვერ შეძლო და მხეცის ტორებში მოექცა.

ტოლიას ყვირილით შეშფოთებული ბავშვები არ დაიბნენ. თექვსმეტი წლის ვალოდიამ მაშინვე ესროლა დათვს. დათვმა დაიღრიალა, მაგრამ ბავშვს ტორებიდან არ უშვებდა. ვალოდია უფრო ახლოს მივიდა და მეორედ ესროლა დათვს თავში, მაგრამ მუხტი სუსტი იყო და, ეტყობა, მხოლოდ თვალი დაუზიანა მხეცს. მაშინ ვალოდიამ მთელი ძალით თოფის კონდახი დაარტყა დათვს თავში. ძველი სანადირო თოფი დაიმსხვრა. დათვმა ტოლია მიატოვა და ვალოდიას ეცა. ამ დროს ვოვა კუზნეცოვმაც ესროლა თოფი და დათვს მეორე თვალში, მოახვედრა. დაბრმხვებული დათვი აქეთ-იქით წყვეტებით გაიქცა. ასე გადაარჩინეს გაბედულმა მოზარდებმა თავიანთი პატარა ამხანაგი. დათვს მისთვის ფეხის კუნთები დაეზიანებინა. ბავშვებმა მიმავალი ჩქარი მატარებელი გააჩერეს და ტოლია საავადმყოფოში მიიყვანეს. ექიმმა იოსებ ვორონოვმა განაცხადა, რომ ბავშვი მალე შეძლებს უყოყმანოდ ოაროს.

მეორე დღეს მონადირეებმა დათვს მიაგნეს და მოკლეს.

Ჯ. ᲡᲘᲛᲯᲘᲜᲘ.
(ᲡᲡᲡ).

ᲐᲛᲘᲜᲓᲘ ᲛᲐᲠᲢᲨᲘ

ᲓᲦᲔᲡ პირველი მარტია. გაზაფხული დადგა და ალბათ ყველა თქვენგანს აინტერესებს, რას გვპირდება იგი. ამ მიზნით ჩვენ კითხვით მივმართეთ თბილისს ამინდის ბიუროს.

— გაზაფხულზე საერთოდ ნალექების რაოდენობა საქართველოში ნორმაზე მეტი იქნება, განსაკუთრებით პირველ ორ დეკადაში, — განაცხადა ამინდის გრძელვადიანი პროგნოზების უფროსმა თანამშრომელმა ს. ᲑᲔᲠᲘᲫᲔᲗᲐᲛ, — საშუალო თვიური ტემპერატურა დასავლეთ საქართველოში პლუს 5-7 გრადუსი იქნება, ხოლო აღმოსავლეთ საქართველოში — პლუს 1-5 გრადუსი. მოსალოდნელია ტემპერატურის დაცემა ცალკეულ დღეებში: აღმოსავლეთ საქართველოში — 3 გრადუსამდე, დასავლეთ საქართველოში კი — 1 გრადუსამდე. უფრო დაბლა კი ტემპერატურა აღარ დაიწევს.

საერთოდ საშუალო თვიური ტემპერატურა, რომელიც მოსალოდნელია დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოში, როგორც დაბლობ, ისე მთიან რაიონებში, მრავალწლიურ ნორმაზე ოდნავ დაბალი იქნება.

ჩვენს დედაქალაქში მარტის პირველ რიცხვებში მოსალოდნელია ნალექი.

ᲗᲑᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ „ᲝᲡᲔᲗᲘ“

ᲐᲮᲐᲚᲘ თბომავალი „ოსეთი“, რომელიც ლენინგრადის ყანაოვის სახელობის გემთმშენებელ ქარხანაში ააშენეს, გათავლისწინებულია ტურისტული რეისებისათვის.

თბომავალი „ოსეთი“ დაცურავს დუნაიზე შავ ზღვამდე, შედის იზმაილის, კილიის, ილკოვისა და ოდესის ნავსადგურებში.

გაზაფხლიდან თბომავალი „ოსეთი“ რეისებს მოაწყობს უცხოეთის ბევრ ქვეყანაში. (აქდესი).

ᲠᲐ ᲕᲜᲐᲮᲝᲗ, ᲠᲐ ᲛᲝᲕᲘᲡᲛᲘᲜᲝᲗ

ᲗᲔᲐᲢᲠᲔᲑᲘ

Ზ. ᲤᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲝᲞᲔᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲑᲐᲚᲔᲢᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲣᲠᲘ — საქართველოს ᲮᲐᲚᲮᲣᲠᲘ ᲪᲔᲙᲕᲘᲡ სახელმწიფო დამსახურებული ანსამბლის დღის კონცერტი, ბოჰემა (საღამოს, მე-8 აბონ. მე-6 წარმოდგენა), **რუსთაველის სახელობის დიდი დარბაზი** — ᲗᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲬᲘᲜ (დღისით, მე-2 აბონ. მე-4 წარმოდგენა), სამგროშიანი ოპერა (საღამოს, მე-7 აბონ. მე-3 წარმოდგენა), **მარჯანიშვილის სახელობის** — უსახელო ვარსკვლავი (დღისით, 22-ე აბონ. მე-4 წარმოდგენა, საღამოს, მე-15 აბონ. მე-3 წარმოდგენა), **ვასო აბაშიძის სახელობის მუსიკალური კომედიის** (რკინიგზელთა სახლში) — სამი უფროსის მსახური, **სანიტარული განათლების სახლი** — დაკრიალი ამურები, **მოზარდ მაყურებელთა ქართული** — ჩექმებიანი კატა (აბონ. № 3, დღის 12 ს. აბონ. № 7 დღის 4 ს.). **თოჯინების ქართული** — ᲯᲐᲓᲝᲜᲡᲣᲠᲘ სიტყვა (დღის 12 ს.), კომბლე (დღის 3 ს.).

ᲙᲘᲜᲝ

1 ᲛᲐᲠᲢᲘ

რუსთაველის სახელობის, ამირანი, ისანი, სპარტაკი, გაზაფხული, ოქტომბერი, ყაზბეგი (პირველი და მეორე დარბაზი) — **არაბეთის ახალი ფილმების ფესტივალი**, კოსმოსი — **მგლის ხროში**, საქართველო — (წვიმები დარბაზი), კოლხიდა — **სამაახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას**, თბილისი, კომუნალური მეურნეობის მუშაკთა კულტურის სახლი — **გაზონებზე სიარული ნებადართულია**, კომკავშირელი, ნაკადული, — **სახლი მწვანე ქუჩაზე**, 26 კომისრის სახელობის (პირველი დარბაზი), ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲘᲡ სახელობის კულტურის სახლი, გორკის სახელობის კულტურის სახლი, კოლმეურნე — **შენს ზღურბლთან**, 26 კომისრის სახელობის (მეორე დარბაზი) — **თვითმფრინავები არ დაშვებულან**,

ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ

1 ᲛᲐᲠᲢᲘ

საქართველო (მწვანე დარბაზი), — **საუკუნოდ შენი**, პლეხანოვის სახელობის კულტურის სახლი — **ᲢᲐᲛᲑᲝᲚᲔᲚᲘ ᲮᲐᲮᲘᲜᲯᲐᲠᲘᲡ მემკვიდრეობა**, ოფიცერთა სახლი — **ᲚᲔᲜᲘᲜᲒᲠᲐᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ წარდგენილი ფილმების ᲩᲕᲔᲜᲘᲗ**, თანამგზავრი — **ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐᲚᲣᲠ-ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲣᲠᲘ და მულტიპლიკაციური ფილმების ფესტივალი.**

ᲠᲐᲓᲘᲝ

2 ᲛᲐᲠᲢᲘ

პირველი პროგრამით
06.35 — ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲙᲝᲛᲞᲝᲖᲘᲢᲝᲠᲗᲐ ᲕᲐᲚᲡᲘᲜᲒᲘ, 08.10 — კონცერტი „დიდია ჩემი ქვეყანა“, 09.20 — Ვ. ᲛᲔᲨᲕᲔᲚᲘᲫᲔ. მესამე სიმფონია „სამგორი“, 11.15 — კონცერტი გლეერის ნაწარმოებებიდან, 12.10 — საუბარი — „იდეოლოგიური მუშაობა სოფლად“, 12.25 — მხატვრული თვითმოქმედების მონაწილეთა კონცერტი, 13.40 — „ᲣᲧᲠᲐᲕᲘ ᲠᲘᲩᲐᲕᲝᲡ“ სახელობის სახელმწიფო რუსულ ხალხურ საკრავთა ორკესტრი“, 17.15 — ქართული კამერული მუსიკა, 17.35 — კონცერტი მოსწავლეთათვის, 18.45 — რომანსები ზ. დოლუხანოვას შესრულებით, 19.30 — ეკონომიური რადიოკონფერენცია — „რეზერვები არის, საჭიროა მათი გამოყენება“, 19.45 — ქართული მსუბუქი მუსიკა, 20.15 — „ᲫᲘᲚᲘᲡᲞᲘᲠᲣᲚᲘ“, 20.30 — რ. გაბიჩვაძის სიმფონია, 21.00 — საუბარი „ილიას შემოქმედებითი პორტრეტი“, 21.30 — კონცერტი-საუბარი: „მორის რაველი“, 23.30 — კონცერტი — „ახალი ჩანაწერები“.

ᲢᲔᲚᲔᲕᲘᲖᲘᲐ

2 ᲛᲐᲠᲢᲘ

18.00 — გადაცემათა პროგრამა, 18.05 — ᲧᲣᲠᲚᲔᲑᲘ პატარებისათვის — „ᲪᲘᲠᲝᲠᲔᲚᲘᲡ ᲔᲙᲐᲠᲜᲘ“ — ნახატი ფილმი „ალიბაბა და 40 ყაჩაღი“, 18.35 — პიონერული ახალი ამბები, 18.50 — მოსწავლეთათვის — კინონარკვევი „მოვდივარ“, 19.10 — საერთაშორისო მიმოხილვა, 19.30 — კინოჟურნალი, 19.40 — გადაცემა — „ერთი დღე მარნეულის რაიონში“, 20.15 — კონცერტი, 20.50 — მხატვრული ფილმი „იცნობდეთ, ბალუევი“, 22.30 — ახალი ამბები.

ᲓᲘᲡᲔᲠᲢᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲪᲕᲐ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛ�წᲘᲤᲝ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘ

25 მარტს, დღის 2 საათზე, № 1 აუდიტორიაში (ი. ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲘᲡ პრ. № 13) ბიოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად **ᲐᲕᲗᲐᲜᲓᲘᲚ ᲘᲝᲡᲔᲤᲘᲢᲔᲡ-ᲫᲔ ᲭᲝᲚᲝᲙᲐᲕᲐ** დაიცავს დისერტაციას თემაზე: „ᲙᲐᲮᲔᲗᲨᲘ ᲒᲐᲒᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲪᲮᲝᲕᲘᲠᲒᲠᲫᲔᲚᲐ ᲮᲝᲭᲝᲑᲘᲡ (Coleoptera, Attelabidae და Cureuliouudae) ᲔᲙᲝᲚᲝᲒᲘᲣᲠ-ᲤᲐᲣᲜᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲛᲘᲛᲝᲮ